

Paradise Lost

ကျောင်း

John Milton
SaintPSU uula

บุญสวรงค์

จอห์น มิลตัน

เขียน

SaintPSU

แปล

สูญสวรรค์

SaintPSU แปล

จากเรื่อง Paradise Lost (1667) โดย John Milton

Thai Language Copyright@2025 by Veritas Publishing All Rights Reserved

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤษภาคม 2568

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

มิลตัน, จอห์น.

สูญสวรรค์.-- กรุงเทพฯ : เวิร์ทส์, 2568.

820 หน้า.

1. บทละครอังกฤษ. I. เซนต์พีเอสตู, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

822.33

ISBN 978-616-94759-1-0

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์เวิร์ทส์ Published by Veritas Publishing

บรรณาธิการ เกรียงไกร ทวีโชติกิจเจริญ

ออกแบบปก Supchanon Tongin

สงวนสิทธิตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

พิมพ์ที่ : บริษัท กู๊ดเฮด พรินท์ติ้ง แอนด์ แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด

6/1 นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ซอยเสรีไทย58 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ
10510

Tel. 02-136-7042 Fax. 02-136-7043 Email : info@good-head.com

คำนำสำนักพิมพ์

“**สุญสววรรค์ Paradise Lost**” ผลงานของจอห์น มิลตันถือเป็นกวีนิพนธ์มหากาพย์ที่ได้รับการยกย่องเป็นอย่างมากจากนักอ่านทั่วโลก ซึ่งไม่ได้อ่านเพื่อความบันเทิงเพียงเท่านั้น แต่ยังมีการศึกษาทั้งในเชิงวรรณกรรม ศาสนศาสตร์ และประวัติศาสตร์อีกด้วย เนื่องด้วยมิลตันใช้ภาษา เทคนิคการประพันธ์ และการสอดแทรกความหมายในทางศาสนา และปรัชญาเข้าไปในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ทำให้เนื้อหาหลายส่วนสามารถตีความได้หลากหลาย ซึ่งในฉบับแปลของสำนักพิมพ์ครั้งนี้จะให้การถอดความออกเป็นร้อยแก้ว โดยยังคงความหมายของบทกวีอย่างครบถ้วน และให้ผู้อ่านอ่านได้เข้าใจและเข้าถึงเนื้อหา พร้อมกับสอดแทรกข้อมูลอ้างอิงที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าถึงสารที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อให้สมบูรณ์มากที่สุด

อีกทั้ง “**สุญสววรรค์ Paradise Lost**” ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหนังสือในชุดไตรภาคอวกาศของซี. เอส. ลูอิส ที่สำนักพิมพ์จัดพิมพ์ไปแล้ว ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านรับทราบถึงตัวตนของหญิงสาวปริศนาตัวสีเขียวที่อยู่บนดาวศุกร์ รวมไปถึงอาการบาดเจ็บที่สันเท้าของเอลวิน แรมซัม ว่ามีความหมายที่แท้จริงอย่างไร และจะช่วยเติมเต็มอรรถรสในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น และหวังว่าผู้อ่านจะสนุกสนาน เพลิดเพลิน รื่นรมย์ กับการเปิดโลกการอ่านวรรณกรรมมหากาพย์เกี่ยวกับคริสต์ศาสนาที่ดีที่สุดเล่มหนึ่งในพื้นที่ภาพ

คำนำผู้แปล

Paradise Lost...แบบใด?

Fair is foul, and foul is fair.

Hover through the fogs and filthy air.

(William Shakespeare)

ดีคือเลว ทรามคืองาม

อวลไอหมอกและอากาศเลวทราม

- รองศาสตราจารย์พนมมาส แวหวงส์

ผู้แปลอัญเชิญข้อความข้างต้นมาขึ้นต้นคำนำ เพราะการกล่าววบุชา
ครูและสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นชนบทที่สำคัญสำหรับกวีในการเปิดเรื่อง เป็นการขอ
อาศัยอำนาจของสิ่งเหล่านั้นเพื่อปกป้องคุ้มครองกวีให้สามารถสร้างสรรค์
ผลงานได้จนสำเร็จ ทั้งยังเป็นขวัญและกำลังใจในการสร้างผลงาน

ผู้แปลได้มาพบพานกับผลงานของเชกสเปียร์เพราะครั้งหนึ่งเคยแปล
วรรณกรรม (นิยายวิทยาศาสตร์) อันตัวละครในเรื่องคือคณะแสดงละครเร่ที่
กำลังแสดงละครเรื่องแมคเบธ และเพื่อความสมบูรณ์ของการทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่อง ผู้แปลจึงต้องไปหาแมคเบธมาอ่านประกอบ และ
(แน่นอนว่า) เพื่อความสมบูรณ์ของการถ่ายทอด ผู้แปลจึงต้องไปหาแมค-
เบธฉบับแปลไทยมาอ่านด้วย ซึ่งนั่นทำให้ผู้แปลได้รู้จักชื่อของรอง-

ศาสตราจารย์นพมาศ แวหวงส์ ก่อนที่ผู้แปลจะพบแมคเบธฉบับแปลไทยของท่าน ผู้แปลมีคำแปลภาษาไทยของประโยค Fair is foul อยู่ในหัวคร่าว ๆ แต่เมื่อได้เห็นคำแปลของท่าน ผู้แปลจึงตระหนักกว่านี่คืออีกขั้นหนึ่งของความสามารถด้านการแปลที่อยู่เหนือขอบเขตความสามารถปัจจุบันของผู้แปล และได้ตระหนักว่า...ฟ้าสูงแค่ไหน

เหตุการณ์ข้างต้นเกิดขึ้นนานพอสมควรก่อนที่ บก. สนพ. เวิร์ทส์จะบอกผู้แปลหลังจากปิดเล่มนิยายเรื่องล่าสุดว่า “เหวย ๆ เรามาแปลแพทรวาไดซ์ ลอสต์กันเถอะ!” แล้วก็ส่งต้นฉบับหนา ๆ มาให้หนึ่งเล่ม ซึ่งพอผู้แปลลองอ่านคร่าว ๆ ก็ตระหนักว่า...นี่ไม่ใช่ฟ้าสูงแล้วโว้ย นี่มันทะเลมุขเลย ชั้นสตราโตสเฟียร์ ออกพ้นเอกโซสเฟียร์ออกไปแตะโพลีโตสเฟียร์ของดวงอาทิตย์โน่นเลย ผู้แปลโอตครวญว่ากระพุ่มมันนักแปลสายแอกชั่นไซไฟเทคนิคโลหะรับ แปลบทกวีโบราณนี่เกินความสามารถไม่ไหวหรอก

บก. ก็ตะล่อมว่า เอาน่า ๆ ลองแปลดูก่อน มันง่ายกว่านิยายเรื่องก่อนที่คุณแปลอีก (Dream Cycle by H.P. Lovecraft) ผู้แปลก็เลยตกลงลองดู ๆ เพื่อที่จะพบว่า มันไม่ได้ง่ายเลยโว้ย (หุ้มโต๊ะ) คุณหลอกดาว! กลอนเปล่าคืออะไร! Blank Verse ต่างกับ Free Verse ตรงไหน อย่างไร Meter อย่างไร Rhyme! ไม่ต้องพูดถึงการอ้างอิงจำนวนมหาดจากคัมภีร์ไบเบิลและตำนานโบราณ

จุดกระจ่างมาจากคลิปยูทูปคลิปหนึ่งซึ่งสอนวิธีอ่าน (ใช่ครับ การจะอ่าน Paradise Lost คุณต้องรู้วิธีอ่านมันก่อน!) ซึ่งบอกประมาณว่า

“Paradise Lost คือ Epic Poem กลอนมหากาพย์ไม่ได้มีไว้อ่านบน
กระดานในหัว แต่ต้องอ่านออกเสียงแล้วถึงจะเข้าใจความหมาย ลำดับ
ของคำมันจะลงลึกของมันเอง” ดังนั้นผู้แปลจึงไปหาคลิปเสียงในยูทูบมา
ประกอบการอ่าน เออ เริ่มเข้าใจได้ ซึ่งตรงนี้คือคำอธิบายข้อแรกว่า
Paradise Lost ที่ท่านถืออยู่ในมือนี้คือ Paradise Lost แบบใด

ลองมาดูตัวอย่างวรรคแรก ๆ จากเล่มหนึ่ง จัดเรียงตามลักษณะ
ข้อความที่ปรากฏในต้นฉบับจะเป็นแบบนี้

*Of Mans First Disobedience, and the Fruit
Of that Forbidden Tree, whose mortal taste
Brought Death into the World, and all our woe,
With loss of EDEN, till one greater Man
Restore us, and regain the blissful Seat,*

ซึ่งหากอิงโครงสร้างคำต่อบรรทัดตามต้นฉบับ แปลไทยจะออกมา
ประมาณนี้

มาจะกล่าววาทไป ถึงปฐมตำนานความไม่เชื่อฟังของมนุษย์ และ
เรื่องราวของผลไม้

ของต้นไม้ต้องห้าม อันการลี้มรส
นำความตายมาสู่โลก และนำความทุกข์ยากทั้งหลาย
มาสู่มนุษย์ผู้ถูกขับไล่จากเอเดน จนกระทั่งมหาบุรุษผู้หนึ่ง
คืนโอกาสให้พวกเราได้กลับสู่สวนสวรรค์อีกครั้ง

แต่เวลาอ่านออกเสียงจะเป็นแบบนี้
*Of Mans First Disobedience,
and the Fruit Of that Forbidden Tree,
whose mortal taste Brought Death into the World,
and all our woe, With loss of EDEN,
till one greater Man Restore us, and regain the blissful
Seat,*

และดังนั้นพอแปลไทยจึงจะกลายเป็นแบบนี้ (ข้อสังเกต จะเห็นว่า
เนื้อความต่อเนื่องมากกว่า)

มาจะกล่าววทไป ถึงปฐมตำนานความไม่เชื่อฟังของมนุษย์
และเรื่องราวของผลไม้ของต้นไม้ต้องห้าม
อันการลี้มรสนำความตายมาสู่โลก
และนำความทุกข์ยากทั้งหลายมาสู่มนุษย์ผู้ถูกขับไล่จากเอเดน
จนกระทั่งมหาบุรุษผู้หนึ่งคืนโอกาสให้พวกเราได้กลับสู่สวนสวรรค์
อีกครั้ง

นี่คือข้อสังเกตแรกที่ยากจะบอกต่อผู้อ่านว่า เนื้อความฉบับแปล
ไทยจะไม่คงโครงสร้างคำต่อบรรทัดตามต้นฉบับตัวพิมพ์ แต่จะคง

โครงสร้างคำต่อบรรทัดตามการอ่านออกเสียง ซึ่งทำให้ได้เนื้อความที่สั้น ไหลมากกว่า

ข้อสังเกตที่สองคือ เมื่อคำนึงถึงโครงสร้างของภาษาไทย บางช่วง บางตอนผู้แปลจึงสลับลำดับข้อความหรือเพิ่มข้อความบางวรรคเพื่อขยายความเข้าใจ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความหนาของหนังสือ บรรทัดไหนที่สั้น ๆ พอดีจะเอามารวมกันได้ก็นำมาเรียงต่อกันแทนที่จะขึ้นบรรทัดใหม่ เพราะเล่มก่อนผู้อ่านเชื่อว่าหนาราวพระไตรปิฎก เล่มนี้ก็ทำทางจะหนาพอ ๆ กับคัมภีร์ไบเบิล (ฉบับสั้น) เหมือนกัน (สนพ. นี้เขาเน้นแต่เล่มหนา ๆ เนื้อหาหนัก ๆ แน่น ๆ แะะ)

เอาละ ตอนนี่เมื่อพบว่าพอจะแปลได้ ผู้แปลก็เริ่มแปล และอย่างที่บอกว่าผู้แปลเป็นสาย Action / Sci-fi / Technical หนัก ๆ พอมาเจองานเขียนระดับมรดกโลกของมิลตันที่ยัดเนื้อหาละเอียดมากมาย ไม่ว่าจะจากคัมภีร์ไบเบิลหรือตำนาน ประกอบกับตัวผู้ส่งสาร (มิลตัน) กับผู้รับสาร (ผู้อ่าน) ก็อยู่กันคนละยุคคนละสมัยหรือคนละวัฒนธรรม บางสิ่งที่คุณเขียนคิดว่าคนอ่านควรจะรู้ คนอ่านอาจจะงง ๆ ดังนั้นผู้แปลก็หา (และยัด) ข้อมูลประกอบแบบละเอียดเพื่อให้งานออกมาสมบูรณ์ที่สุด

เพราะฉะนั้น สำหรับคำถามว่า “นี่คือ Paradise Lost แบบใด”

คำตอบคือ “นี่คือ Paradise Lost แบบสับ สับละเอียด ละเอียด ยิบ แล้วเอาไปนั่ง นั่งเสร็จเอามาปั่น แล้วจึงเสิร์ฟ”

ผู้แปลเชื่อว่าในอนาคตอาจจะมีนักแปลผู้มีชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ สูงส่งกว่าผู้แปล สามารถแปลหรือดัดแปลง Paradise Lost ออกมาเป็นบทกวีภาษาไทยอันงดงามได้

แต่ ณ บัดนาว *Paradise Lost* / *สูญสวรรค์* ที่ท่านถืออยู่ในมือ
เล่มนี้ คือฉบับแปลที่ละเอียด สมบูรณ์ ครบถ้วนที่สุดเท่าที่มนุษยคนหนึ่ง
จะสามารถทำได้

ขอได้รับความขอบคุณ ผู้แปลหวังว่าท่านทั้งหลายจะเพลิดเพลินกับ
หนังสือเล่มนี้ แล้วพบกันใหม่เล่มหน้า

SaintPSU

สารบัญ

เล่มที่	หน้า
1	13
2	89
3	184
4	247
5	336
6	417
7	501
8	563
9	619
10	728
11	819
12	895

เล่มที่หนึ่ง

ใจความ

อันดับแรกสุด หนังสือเล่มที่หนึ่งนำเสนอภาพรวมของเหตุการณ์ โดยสรุปเรื่องราวความไม่เชื่อฟังของมนุษย์และการสูญเสียไปซึ่งสวนสวรรค์ อันเป็นที่อยู่อาศัยแต่เดิมของมนุษย์ จากนั้นจึงนำเสนอต้นสายปลายเหตุที่ทำให้มนุษย์ตกจากสวรรค์: ภู หรือก็คือซาตานในร่างงู ซาตานก่อกบฏต่อพระเจ้าและชักชวนทูตสวรรค์จำนวนมากให้เข้าร่วมกับตน ก่อนที่พระเจ้าจะทรงมีพระบัญชาให้ขับซาตานและพลพรรคออกจากสวรรค์ไปสู่มหาห้วงลึก หลังเล่าเหตุการณ์ข้างต้นจบแล้ว บทกวีเล่มนี้ก็มุ่งไปสู่ประเด็นหลักของเรื่อง นำเสนอภาพของซาตานและบรรดาทูตสวรรค์ใต้อาณัติที่ร่วงหล่นมาสู่นรก โดยในบทกวีเล่มนี้ไม่ได้บรรยายนรกว่าอยู่ที่ใจกลางโลก (เพราะเป็นที่อนุমানได้ว่าในช่วงขณะนั้นสวรรค์และโลกน่าจะยังถูกสร้างไม่เสร็จดี และที่แน่ ๆ คือโลกยังไม่ถูกสถาป) แต่ระบุว่านรกนั้นตั้งอยู่ในสถานที่อันมืดมนและโศโครกที่สุด อันถูกเรียกขานด้วยนามอันเหมาะสมกับมันแล้วว่า ‘*ห้วงโกลาหล*’ ในห้วงโกลาหลที่ว่านี้ซาตานและทูตสวรรค์นอนก่ายกองกันอยู่ริมทะเลสาบที่ลุกเป็นไฟ นอนนิ่งอย่างงุนงงหลังถูกสายฟ้าฟาด ซาตานตั้งสติกลับมาได้หลังจากผ่านไปชั่วระยะเวลาหนึ่งและหันไปปลุกเรียกทูตสวรรค์ขึ้น

ผู้นำให้พ้นจากความสับสน ก่อนที่พวกเขาจะปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับชะตากรรมอันน่าสังเวชของการถูกขับออกจากสวรรค์ของตน จากนั้นซาตานปลุกกองทัพทั้งหมดที่เหลือซึ่งยังคงนอนนิ่งอย่างงุนงงให้ตื่นขึ้นมา ตรงนี้เป็นการแจกแจงรายละเอียดจำนวน ลำดับสูงต่ำในกองทัพและชื่อของเหล่าผู้นำทัพ (ซึ่งนามของทูตสวรรค์ชั้นผู้นำทัพของซาตานนั้นเป็นที่รู้จักกันดีในคานาอันและดินแดนใกล้เคียง) ซาตานกล่าวคำปราศรัยต่อกองทัพของตน ปลอบโยนพวกเขาด้วยความหวังของการยกทัพกลับไปยึดสวรรค์อีกครั้ง ท้ายสุดก็บอกเล่าต่อพวกเขาเกี่ยวกับโลกใบใหม่และสิ่งมีชีวิตอย่างใหม่ที่พระเจ้ากำลังจะสร้างขึ้นตามคำพยากรณ์โบราณหรือคำเล่าลือในสวรรค์ (นี่ก็เพราะว่าตามความเห็นของนักปราชญ์จำนวนมาก เหล่าทูตสวรรค์ดำรงอยู่มาเนิ่นนานก่อนการสร้างโลก) วังของซาตาน ‘แพนเดโมเนียม’ ถูกสร้างแล้วเสร็จอย่างรวดเร็วราวผุดขึ้นมากลางห้วงมหาลิกลี เหล่าจ้าวรกรเข้าร่วมการปรึกษาหารือที่จัดขึ้นภายใน

มาจะกล่าววาทไป ถึงปฐมตำนานความไม่เชื่อฟังของมนุษย์
และเรื่องราวของผลไม้ของต้นไม้ต้องห้าม¹

อันการลี้มรสนำความตายมาสู่โลก

และนำความทุกข์ยากทั้งหลายมาสู่มนุษย์ผู้ถูกขับไล่จากเอเดน

¹ ต้นไม้ต้องห้าม (Forbidden Tree) หรือก็คือ “ต้นไม้แห่งความรู้ดีชั่ว” (Tree of Knowledge of Good and Evil)

จนกระทั่งมหาบุรุษผู้หนึ่งคืนโอกาสให้พวกเราได้กลับสู่สวนสวรรค์
อีกครั้ง

โปรดทรงขับขานเถิดหนาพระวิญญูณบริสุทธ์²

ผู้สถิตอยู่ ณ ยอดภูเขาโอเร็บอันร้นลับหรือกลางทะเลทรายไซนาย

ผู้ทรง دلใจให้คนเลี้ยงแกะ³ ผู้นั้นบอกเล่าต่อเหล่าผู้คนที่ถูกเลือก

ว่าในตอนแรกเริ่มสวรรค์และโลกผุดขึ้นมาจากห้วงแห่งความ

โกลาหลได้อย่างไร

หรือหากสถานที่อันพระองค์ทรงโปรดปรานคือภูเขาไซออน⁴

หรือกลางสายน้ำซีโลอาที่ไหลเร็วรี่ผ่านผู้สังสารของพระเจ้า⁵

ข้าวิงวอนขอพระองค์ทรงเกื้อหนุนข้าเพื่อขับลำนำอันแสน

ทะเยอทะยานนี้

² Heavenly Muse ในมหากาพย์ของโฮเมอร์และเวอร์จิลมีกรกล่าวถึง ‘มิวส์’ เทพธิดาผู้เป็นแรงบันดาลใจให้แก่กวี แต่ในบริบทของเรื่องนี้เป็นการขออำนาจของ Holy Ghost พระวิญญูณบริสุทธ์ (ศัพท์โปรเตสแตนต์) หรือพระจิต (ศัพท์คาทอลิก) หรือพระจิตศักดิ์สิทธิ์ (ศัพท์ออร์ทอดอกซ์)

³ อ้างอิงถึงโมเสส (Moses) ในตอนที่โมเสสพาฝูงแกะข้ามถิ่นทุรกันดารมาหาหญ้ากินอยู่บนภูเขาโอเร็บ (หรือโอเร็บ) อันเป็นภูเขาของพระเจ้า ทูตของพระยาห์เวห์ปรากฏแก่โมเสสในรูปของเปลวไฟกลางพุ่มไม้ ซึ่งแม้จะมีไฟลุกโชติช่วงก็กลับไม่ไหม้ติดไฟ

⁴ หลังจากอ้างอิงถึงภูเขาที่เกี่ยวข้องกับคำบอกเล่าของโมเสสเรื่องการสร้างโลกในหนังสือปฐมกาล (Genesis) ในวรรคก่อน มีลดินกล่าวถึงภูเขาไซออน (Mount Zion) ภูเขาสำคัญอีกลูกที่ถูกกล่าวถึงในหนังสือเพลงสดุดี (Psalms) ซึ่งเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวพันกับการสร้างโลกเช่นกัน

⁵ อ้างถึงเทพพยากรณ์ผู้นำสารจากเทพอะพอลโลซึ่งอาศัยอยู่บนภูเขาเดลฟี (Delphi) สายน้ำซีโลอาคือธารน้ำที่อะพอลโลเปิดเผยคำพยากรณ์ของพระองค์ผ่านเทพพยากรณ์

ที่มามุ่งเป้าหมายอันสูงล้ำกว่ายอดเขาเอโอเนีย⁶

ระหว่างพยายามทำสิ่งที่ไม่เคยมีร้อยแก้วหรือร้อยกรองใดเคยลองมาก่อน

และที่สำคัญ ข้าแต่พระวิญญูณบริสุทธ์

ผู้ทรงให้คุณค่ากับดวงใจบริสุทธ์และเที่ยงธรรมเหนือวิหารใหญ่โตทั้งหลาย

โปรดทรงชี้แนะข้า เพราะพระองค์ทรงปรีชาญาณ

พระองค์ผู้ทรงดำรงอยู่ตั้งแต่ก่อนปฐมกาล

พระผู้ทรงพำนักอยู่เหนือห้วงแห่งความว่างเปล่าอันกว้างใหญ่ไพศาล⁷

ด้วยปีกอันทรงพลังของพระองค์ที่แผ่สยายจนดูราวนกพิราบกำลังนั่งกกไข่

ด้วยฤทธาของพระองค์ได้ให้กำเนิดชีวิตขึ้นในห้วงแห่งความว่างเปล่านี้

ที่ใดที่ยังมีดบอดในใจข้า โปรดประทานแสงสว่างส่องทาง

สิ่งใดที่ยังต้อยต่ำในตัวข้า โปรดเกื้อหนุนและส่งเสริม

เพื่อให้ข้าสามารถถ่ายทอดเรื่องราวอันยิ่งใหญ่ได้อย่างเหมาะสม

⁶ Aonia ภูเขาอันเชื่อกันว่าเป็นที่สถิตของเทพธิดามิวส์ และตั้งนั้นในที่นี้จึงหมายถึงภูเขาแห่งแรงบันดาลใจ

⁷ อ้างอิงจากพระคัมภีร์ไบเบิล บทปฐมกาล 1 (Genesis 1) ความว่า “1 ในปฐมกาล พระเจ้าทรงสร้างทุกสิ่งในฟ้าสวรรค์และโลก 2 ขณะนั้นโลกยังไม่มีรูปทรงและว่างเปล่า ความมืดปกคลุมอยู่เหนือพื้นผิวของห้วงน้ำ พระวิญญูณของพระเจ้าทรงเคลื่อนไหวอยู่เหนือหน้านั้น”

เพื่อให้ข้าสามารถบอกเล่าถึงเรื่องราวพระกรุณาของพระผู้เป็นเจ้าของข้า
และอธิบายหนทางของพระองค์ต่อมนุษย์ได้

เดี่ยว

ประการแรกสุด ด้วยไม่ว่าสวรรค์อันสูงล้ำหรือนรกอันต่ำ

ก็ไม่อาจซ่อนนำสิ่งใดพ้นจากสายพระเนตรของพระองค์ได้

ขอพระองค์ทรงเล่าสิ่งใดคือต้นเหตุที่ทำให้บรรพบุรุษของพวกเราทุก

คน

พวกท่านผู้เคยใช้ชีวิตอยู่ในสวนสวรรค์อย่างผาสุก

พวกท่านผู้ที่สวรรค์เคยเชิดชูเป็นนักหนา

ให้กลับตีตัวออกหากจากพระองค์ผู้สร้างพวกท่านขึ้นมาและฝ่าฝืน

พระประสงค์ของพระองค์

ละเมิดกฎเพียงข้อเดียวที่พระองค์ตั้งไว้อันนอกจากกฎข้อนี้แล้ว

ฐานะของพวกท่านก็คือจำวโลก

ผู้ใดกันล่อลวงให้พวกท่านกระทำเรื่องไม่เชื่อฟังอันเลวทรามเช่นนั้น

ก็เจ้างูนรกตัวนั้นไงเล่า

เพราะความเจ้าเล่ห์ของมัน

เพราะความริษยาและผูกพยาบาทของมัน

มันได้ล่อลวงมารดาแห่งมวลมนุษยชาติ

หลังจากที่ความหยิ่งผยองของตนทำให้มันถูกเนรเทศออกจากสวน

สวรรค์

พร้อมกับบรรดาพลพรรคทูตสวรรค์ผู้ร่วมก่อการกบฏกับมัน
ผู้ให้ความช่วยเหลือมันกับแผนการที่มันจะตั้งตนขึ้นเป็นผู้สูงส่งที่สุด
บนสรวงสวรรค์

ด้วยมันเชื่อว่าตนสามารถกลายเป็นพระเจ้าได้หากมันลุกขึ้นสู้กับ
พระองค์

และด้วยความทะเยอทะยานที่ว่านี้ มันจึงก่อกบฏหมายล้มล้าง
พระราชบัลลังก์ของพระเจ้า

ก่อสงครามอันแสนอัปมงคลขึ้นบนสรวงสวรรค์และเข้าต่อสู้อย่างลำพัง
แต่กลับล้มเหลวเป็นฝ่ายพ่ายแพ้หมดท่า

จากนั้นพระผู้ทรงฤทธานุภาพก็ทุ่มซากร่างของมันที่มีไฟลุกท่วม
อย่างน่าสยดสยอง

พุ่งหัวปักกราวลูกไฟทิ้งห่างยาร่วงจากสรวงสวรรค์บนปากฟ้าสู่หุบ
เหวไร้กันบึงของนรก

ส่งมันไปจองจำด้วยโซ่ตรวนอดาแมนไทน์^๘ และเพลิงลงทัณฑ์ในนรก
บทลงโทษสำหรับมันผู้บังอาจทำสู้พระผู้ทรงอำนาจไร้สิ้นสุด

เก้าวันเก้าคืนตามมาตรฐานการวัดเวลาของมนุษย์^๙

^๘ Adamantine chains โซ่ตรวนที่มีทั้งทางถูกทำลายได้ที่สร้างขึ้นจากสสารในตำนานที่ว่ากันว่าแข็งแกร่งที่สุด 'อดา-
มันท์' (Adamant) หรือที่ผู้อ่านยุคปัจจุบันอาจจะคุ้นหูกันในชื่ออดามันเทียม (Adamantium)

^๙ Nine times the Space that measures Day and Night ในที่นี้อ้างอิงไททัน (เผ่าเทพเจ้าร่างยักษ์) จากตำนานกรีก
ซึ่งใช้เวลานานเก้าวันเก้าคืนร่วงหล่นจากสวรรค์ลงไปสู่ทาร์ทารัส นี่เพราะในกวีของมิลตัน ทูตสวรรค์ผู้ร่วงหล่นนั้นไม่ใช่
ปีศาจทั่วไปตามตำนานยุคกลาง แต่เป็นตัวตนอันทรงอำนาจระดับจักรวาล (Cosmic powers)

ที่มันและพลพรรคอันน่าขยะแขยงของมันนอนแน่นิ่งสิ้นสภาพ
นอนเกลือกกลิ้งอยู่กลางทะเลเพลิง
พ่ายแพ้หมดท่าแต่ก็ยังคงความอมตะ
แต่ความหายนะที่บังเกิดแก่ตนกลับยิ่งโหมเพลิงโทสะของมัน
ด้วยตอนนี้ความคิดคำนึงถึงความสุขสันต์ที่มันสูญเสียไปและความ
เจ็บปวดช้ำวินรินทร์ที่มันต้องเผชิญสร้างความทรมานใจให้มันอย่างเหลือแสน
มันกวาดดวงตาชั่วร้ายที่แฝงแววปวดร้าวและตกตะลึงผสมแววหึง
ทะนงที่ไม่มีวันยอมลงให้ใครและความชิงชังอย่างไม่มีวันลดราวาศอกของ
มันสำรวจไปรอบด้าน

สายตาของมันมองเห็นได้กว้างไกลเยี่ยงสายตาของทูตสวรรค์และสิ่ง
ที่มันเห็นคือสถานที่เปลี่ยวร้างป่าเถื่อนอันน่าหดหู่

มันเห็นคุกกี้ไต้ดินอันน่าสยดสยองที่มีกำแพงที่ลุกเป็นไฟห้อมล้อมอยู่
รอบด้านจนดูราวกับเตาหลอมขนาดมหึมา

แต่เปลวไฟที่โหมท่วมเหล่านั่นกลับไม่ให้เห็นแสงสว่างใด ๆ

สิ่งที่เปลวไฟให้กำเนิดกลับเป็นความมืดที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า

อันส่องให้เห็นแค่ทิวทัศน์แห่งความทุกข์ระทม

ภูมิภาคแห่งความตรมตรอม

เงามืดเงามัวอันแสนเศร้าหมอง

ของถิ่นอันความสงบสุขและสุคติไม่อาจดำรงอยู่ได้

กลางแห่งหนอันความหวังที่มาถึงทุกชีวิตกลับไม่อาจย่างกรายเข้ามา
ได้

ในดินแดนที่ความทรमानดำเนินไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด
ความทรमानราวทะเลเพลิงที่ลุกไหม้อย่างไม่มีวันดับ
ด้วยเชื้อเพลิงคือธาตุกำมะถันที่ไม่มีวันหมด

นั่นคือสถานที่อันความยุติธรรมของพระเจ้าได้จัดเตรียมไว้ให้แก่
เหล่าผู้ก่อการกบฏ

พระองค์ทรงบัญชาให้จัดสร้างคุกสำหรับพวกมันขึ้นท่ามกลางความ
มืดมนอนธการ

ในถิ่นสถานที่อยู่ห่างไกลมากที่สุดจากพระเจ้าและแสงสว่างของ
สวรรค์

เป็นสามเท่าของระยะห่างระหว่างแกนโลกกับขั้วจักรวาล¹⁰

โอ สถานที่แห่งนี้ช่างแตกต่างกันเหลือเกินกับสถานที่ที่มันร่วงหล่น
ลงมา!

จากนั้นมันก็มองเห็นบรรดาพลพรรคที่ร่วงหล่นลงมาพร้อมกับมัน
ซึ่งนอนนิ่งปล่อยให้กระแสดลื่นทะเลเพลิงและพายุไฟกระหน่ำเข้าไป
ร่างพวกมัน

¹⁰ As from the Center thrice to th' utmost Pole: คำว่า Center ในที่นี้หมายถึงแกนกลางของโลก แต่ Pole ไม่ได้หมายถึงขั้วโลก หากแต่หมายถึงขั้วจักรวาล นี่ก็เพราะว่านรกในบทกวีเรื่องนี้ของมิลตันไม่ได้ตั้งอยู่ที่ดินของโลก หากแต่อยู่นอกพรมแดนของจักรวาลที่พระเจ้าทรงสร้าง ในบริเวณที่เรียกกันว่า “ห้วงโกลาหล” (Chaos)

ในไม่ช้ามันก็จะสังเกตเห็นร่างร่างหนึ่งซึ่งลอยผลุบไผล่ตามกระแสคลื่น
อยู่ไม่ห่างจากมัน

ทูตสวรรค์นอกแถวที่ทรงอำนาจเกือบเท่ามันและทรงความผิด
เทียบเท่ามัน

ผู้ซึ่งเนิ่นนานให้หลังปรากฏตัวขึ้นที่ปาเลสไตน์และนามของมันคือ
เบเอลเซบูล¹¹

เจ้าศัตรูตัวฉกาจ—อันบัดนี้เป็นที่เรียกขานด้วยนามซาตานบนสรวง-
สวรรค์—กล่าวต่อเบเอลเซบูล

ด้วยวาจาอันกล้าหาญที่ตั้งแทรกความเจียบบั่นนำสยดสยองของ
สถานที่แห่งนั้น

“นั่นเจ้าเองหรือ

แต่ว่า...โอ...นี่เจ้าตกลงมาต่ำถึงเพียงไหน!

เจ้าช่างเปลี่ยนแปลงไปมากเหลือเกินจากเจ้าคนเดิมผู้เคยอยู่ใน
ดินแดนแห่งแสงสว่างอันแสนสุข

¹¹ ชื่อความตื้นเขิน [Long after known in PALESTINE, and nam'd BEELZEBUB.] เบเอลเซบูล หรือ “พญาแมลงวัน” (Lord of the Flies) นั้นเป็นชื่อที่หยิบยืมมาจากชื่อของเทพเจ้าองค์หนึ่งตามแนวความเชื่อของชาวฟิลิสทีน (Philistines) อธิบายโดยย่อ (1) ชาวฟิลิสทีนโบราณแพ้สงครามและถูกกวาดล้างไปในช่วงศตวรรษที่หกถึงสี่ก่อนคริสตกาล (2) ชาวปาเลสไตน์ (Palestinians) ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงจากชาวฟิลิสทีน (3) ชื่อปาเลสไตน์ (Palestine) เป็นชื่อที่อารยธรรมกรีกใช้เรียกดินแดนที่อยู่ระหว่างอาณาจักรอียิปต์และฟินิเซียในยุคนั้น และชื่อปาเลสไตน์ก็แผลงมาจากฟิลิสทีน (4) ดังนั้นในบริบทของเรื่อง ชื่อเบเอลเซบูลไม่ได้เป็นที่รู้จักกันในหมู่ชาวปาเลสไตน์หรือประเทศปาเลสไตน์ยุคปัจจุบัน แต่เป็นที่รู้จักกันในหมู่ชาวฟิลิสทีนหรือผู้ที่อาศัยอยู่ในดินแดนที่ชาวกรีกโบราณเรียกว่าปาเลสไตน์นั่นเอง

เจ้าผู้เคยสวมอาภรณ์ที่เปล่งแสงเจิดฉายเหนือกว่าผู้อื่นมากมายที่
เจิดฉ้านไม่แพ้กัน

หากว่าเจ้าคือมันผู้เคยมีความคิด แผนการและความหวังร่วมกันกับ
ข้า

ผู้ครั้งหนึ่งเคยร่วมเสี่ยงเพื่อเป้าหมายอันรุ่งโรจน์ร่วมกันกับข้า
บัดนี้ความพินาศก็นำเรากลับมาร่วมกันอีกครั้งในห้วงแห่งความทุกข์
ยากนี้

เจ้าได้เห็นหลุมนรกแห่งนี้แล้ว ได้เห็นว่าพวกเราตกลงมาต่ำถึงเพียง
ไหน

ได้ประจักษ์แล้วว่าด้วยสายฟ้าเป็นอาวุธ พระองค์แข็งแกร่งกว่าพวก
เราแค่ไหน

แต่ก่อนที่พวกเราจะเปิดศึกกับพระองค์ ใครเล่าจะรู้พลังกำลังของ
พระองค์ที่แท้คือเท่าใด

แต่ไม่ว่าพระองค์จะทรงมีพลังกำลังมากเท่าใด

และไม่ว่าด้วยความกริ้วพระผู้ทรงมีชัยจะทรงทำอะไรบ้าง

ข้าก็ไม่มีวันสำนึกผิด ข้าไม่มีวันเปลี่ยนใจ

แม้ว่ารูปปลักษณ์ภายนอกของข้าจะเปลี่ยนแปลงไป

ดวงใจของข้ายังคงจงซังพระองค์อย่างไม่มีวันเปลี่ยนแปลง

ความจงซังที่บังเกิดขึ้นจากความรู้สึกถึงความอยู่ดีธรรมของพระองค์

อันชักนำให้ข้าลุกขึ้นต่อสู้กับพระองค์ผู้ทรงฤทธิ์ไม่มีที่สิ้นสุด

ให้ข้านำกองทัพพุทธสวรรค์จำนวนมากมายับไม่ถ้วน
ผู้เกลียดชังการอยู่ใต้การปกครองของพระองค์เช่นเดียวกับข้าและ
ชอบให้ข้าเป็นผู้ปกครองมากกว่า

เปิดสงครามเขย่าบัลลังก์สวรรค์ของพระองค์
ก็แล้วจะเป็นอะไรล่ะถ้าเราจะแพ้สงคราม
ใช้ว่าเราจะอัปจนสูญสิ้นทุกสิ่งเสียเมื่อไหร่
พวกเรายังคงมีความมุ่งมั่นที่ไม่มีวันถูกพิชิตเอาชนะได้
ยังคงผูกใจเจ็บเก็บความพยาบาท
อาฆาตจงชังไว้ตราบชั่วกัลปาวสาน
ยังคงความกล้าหาญที่ไม่มีวันยอมจำนน ยอมหักแต่ไม่ยอมงอ
และตั้งมั่นพระองค์ทรงชนะอะไรบ้างอย่างแท้จริง
พละนาภาพและความพิโรธที่ป้องของพระองค์จะไม่มีทางบังคับ
ให้ข้าคุกเข่าลงกราบกรานอ่อนวอนขอพระราชทานอภัยโทษ
ให้ข้ากลับไปสักการะพระองค์ผู้ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้เพิ่งแสดงความ
หวาดกลัว

ในความมั่นคงของอาณาจักรของพระองค์เมื่อเผชิญหน้ากับพลัง
อำนาจของข้า

การกระทำเช่นนั้นย่อมเป็นเรื่องต่ำตมอย่างแท้จริง
เรื่องเช่นนั้นย่อมเป็นความอัปยศและน่าอัปอายที่เลวร้ายกว่าการตก
จากสรวงสวรรค์เช่นนี้เสียอีก

เพราะโชคชะตากำหนดทำให้อิทธิฤทธิ์แห่งทวยเทพที่พวกเรามีและ
ธาตุสวรรค์ที่ประกอบขึ้นเป็นร่างกายพวกเราไม่มีวันถูกทำลายได้¹²

เพราะหลังจากผ่านพ้นมหาสงคราม พลละกำลังของพวกเราหาได้
เสื่อมถอยลง ขณะที่พวกเราพัฒนาไหวพริบและรู้จักมองการณ์ไกลยิ่งขึ้น
ดังนั้นพวกเราจึงมีความหวังที่จะประสบความสำเร็จยิ่งกว่าเดิม
โดยอาศัยพลละกำลังหรือเล่ห์เหลี่ยมในการเข้าต่อสู้ในสงคราม
นिरันตร์

อย่างไม่มีวันยอมประนีประนอมกับศัตรูตัวฉกาจของพวกเรา
ผู้ที่ครั้งนี้เป็นฝ่ายมีชัย ผู้ที่ระหว่างนี้กำลังหน้าขึ้นตาบาน
ครองบัลลังก์แห่งสวรรค์แต่เพียงผู้เดียวในฐานะ*“ทรรราชแห่งสวรรค์”*

ทุตสวรรค์นอกแถวกล่าวเช่นนั้นแม้ในใจจะเจ็บช้ำเหลือแสน
ทำอวดโอ่คุยโวเสียงดัง แม้ว่าข้างในจะหมดอาลัยตายอยาก
อันสหายสนิทจอมจ้องของมันกล่าวต่อว่า

¹² since by Fate the strength of Gods And this Emphyreal substance cannot fail: ขึ้นอยู่กับการศึกษาความ Fate (เขียนด้วยตัวพิมพ์ใหญ่) ในที่นี้อาจจะหมายถึงเทพแห่งโชคชะตา (Fate / Fortune) ต้องเข้าใจก่อนว่าในจักรวาลของมิลตันมี “ตัวตน” (Entity) อันทรงอำนาจเหนือธรรมชาติอยู่จำนวนหนึ่ง ในจักรวาลของมิลตัน พระเจ้าสร้างสวรรค์และโลกขึ้นในห้วงแห่งความว่างเปล่า พระเจ้าทรงปกครองสวรรค์และให้มนุษย์ครองโลก สร้างนรกขึ้นในห้วงแห่งความโกลาหล (Chaos) และส่งชาตนาไปครองที่นั่น แล้วถ้าอย่างนั้นใครกันที่ปกครองพื้นที่นอกอาณาเขตของพระเจ้า ผู้ปกครองพื้นที่ดังกล่าวก็คือ Fate เทพแห่งโชคชะตาผู้ปั่นกรอเส้นด้ายแห่งโชคชะตา ตัวตนที่ทรงอำนาจพอ ๆ กับพระเจ้า ถ้าพระเจ้ามอบเจตจำนงเสรี (Freewill) ให้มนุษย์และทุตสวรรค์ทำสิ่งใดก็ได้ตามตนต้องการ Fate ก็คือตัวตนที่อยู่ฝั่งหนึ่งของพระเจ้า ผู้ที่กำหนดผลลัพธ์ของทุกสิ่งทุกอย่างไว้ตั้งแต่ต้น

“ข้าแต่องค์ชาย ข้าแต่ประมุขของเหล่าอาสนเทพ¹³
ท่านผู้เป็นจอมทัพนำเหล่าเสราฟิม¹⁴ ไร้พ่ายเข้าสู่สงคราม
ท่านผู้ก่อการอันยิ่งใหญ่อย่างไร้ความหวาดกลัว
เขย่าบัลลังก์จอมราชันย์นิรันดร์แห่งสวรรค์
และทำทวยทศอบอำนาจสูงสุดของพระองค์
ที่ยังคงยืนยงอยู่ได้ไม่ว่าจะด้วยการค้ำจุนของพลังอำนาจ โอกาส
หรือโชคชะตาก็แล้วแต่
ข้าได้ประจักษ์และสลตใจยิ่งนักกับผลลัพธ์อันเลวร้าย
ของความล้มเหลวในการพยายามพลิกฟ้าเปลี่ยนแผ่นดิน
และความพ่ายแพ้อย่างไม่ยุติธรรมที่ทำให้พวกเราถูกขับไล่และสูญ
ไปซึ่งสรวงสวรรค์
ที่ทำให้รู้ผลทั้งหลายของกองทัพอันแสนเกรียงไกรนี้กลับอยู่ใน
สภาพย่อยยับ
ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความดับสูญมากที่สุดเท่าที่ทวยเทพและทูต
สวรรค์ผู้เป็นอมตะจะเข้าใกล้ได้
เพราะดวงใจและจิตวิญญาณไม่มีวันถูกขยี้ทำลายได้

¹³ Throned Powers ในที่นี้ตีความได้ว่าหมายถึงทูตสวรรค์ คณะบัลลังก์ หรือ อาสนเทพ/ไอพานิม (Thrones) อันเป็นทูตสวรรค์ลำดับที่สามในหมู่ทูตสวรรค์ชั้นเอก วงศ์ที่ 1 (ข้อความจากวิกิพีเดีย) ตามนิทานของชาวยิว เทวัญคณะนี้มี 70 ตำแหน่ง คอยปกป้องพระบัลลังก์ของพระยาห์เวห์ เทวัญเหล่านี้บ้างองค์ได้มีส่วนสมคบกันก่อการปฏิวัติพระเจ้าและได้กลายเป็นปีศาจหรือเทวดตกสวรรค์ไปก็มี

¹⁴ คณะเสราฟิม (Seraphim) ทูตสวรรค์ลำดับที่หนึ่งในหมู่ทูตสวรรค์ชั้นเอก วงศ์ที่ 1

และไม่ช้าพละกำลังก็จักกลับคืนมา
มาตราว่าความรุ่งโรจน์ของพวกเราทั้งหลายจะดับสูญไปแล้ว
แม้ว่าความสุขความยินดีที่เคยมีจะถูกความทุกข์ทรมานไม่มีที่
สิ้นสุดกลืนหายไปสิ้นก็ตาม

แต่ถ้าหากว่าพระองค์ผู้ทรงมีชัยเหนือพวกเรา
ผู้ซึ่งบัดนี้ข้าจำต้องยอมรับในฐานะผู้ทรงฤทธานุภาพไร้สิ้นสุด
เพราะมีเพียงผู้ทรงอำนาจเช่นนั้นเท่านั้นจึงจะสามารถเอาชัยเหนือ
กองทัพของพวกเราได้

ปล่อยให้พวกเรารอดอยู่ด้วยจิตวิญญูญาณและพละกำลังที่ไม่เสื่อม
คล้อย

เพื่อที่ว่าพวกเราจะได้สัมผัสและรับรู้รสชาติความเจ็บปวดของพวก
เราอย่างเต็มที่

เพื่อที่พระองค์จะได้ล้างแค้นเอาคืนกับพวกเราอย่างจุใจ
หรือเพื่อให้พวกเรารับใช้พระองค์ในฐานะทาส
ตามสิทธิของพระองค์ในฐานะผู้ชนะสงคราม
ที่จะสั่งให้พวกเราทำอะไรก็ได้ตามแต่พระประสงค์
ไม่ว่าจะทำงานกลางกองไฟใจกลางขุมนรก
หรือปฏิบัติกิจธุระใด ๆ ในมหาห้วงลึกอันสิ้นหวัง
ถ้าเช่นนั้นแล้วจะมีประโยชน์อันใด

ที่พวกเรายังคงมีผลกำลังที่ไม่มีวันสูญสิ้นหรือยังคงความเป็นอมตะ
เอาไว้ได้

ถ้าสุดท้ายมันเพียงทำให้เราต้องทนทุกข์ทรมานกับการลงทัณฑ์ชั่ว
นินรันตร์”

อันจอมมารตอบกลับทันควัน

“เชรูบ¹⁵ ผู้ร่วงหล่นเอ๋ย ความอ่อนแอคือสิ่งอันน่าสังเวช

ไม่ว่าเจ้าจะพยายามทำอะไรบางอย่างหรือยอมทนกับความทุกข์ยาก
โดยไม่ทำอะไรเลย

แต่เจ้าจงมั่นใจเถิดว่า

การทำเรื่องดีงามใด ๆ จะไม่มีวันเป็นหน้าที่ของพวกเรา

และการทำแต่เรื่องชั่วช้าจะเป็นความสุขเพียงอย่างเดียวของพวกเรา

เพราะภารกิจของพวกเราคือการสวนกระแสพระประสงค์ของ
พระองค์ผู้ที่พวกเราต่อต้าน

หากด้วยพระกรุณา พระองค์ประสงค์สร้างสรรค์ความดีงามจาก
ความชั่วร้ายของพวกเรา

เช่นนั้นแล้วพวกเราจักทุ่มเทความพยายามเพื่อบิดเบือนเป้าหมาย
ของพระองค์

และทำให้มั่นใจได้ว่าความชั่วร้ายจักบังเกิดขึ้นจากความดีงาม

ซึ่งเราอาจจะประสบความสำเร็จกับเป้าหมายเช่นนี้ได้บ่อยครั้ง

¹⁵ คณะเชรูบ (Cherubim) ทูตสวรรค์ลำดับที่สองในหมู่ทูตสวรรค์ชั้นเอก วงศ์ที่ 1

และดังนั้น—หากแผนของข้าได้ผล—เราก็อาจจะสร้างความทุกข์ใจ
แก่พระองค์

และคอยขัดขวางแผนการของพระองค์ไม่ไห้บรรลุเป้าหมายได้
ดูกร เบเอลเซบูล พระผู้มีชัยผู้เกรี้ยวกราดได้ทรงเรียกตัว
เหล่าทูตพยาบาทที่ไล่ตามเรามาคืนกลับเข้าสู่ประตูสวรรค์จนหมดสิ้น
ห้าพายุลูกเห็บเพลิงที่สาดไล่หลังพวกเรามาได้สาดเลยพวกเราไป
สั่งสมกันเป็นทะเลเพลิงที่กลับช่วยรองรับร่างพวกเราเอาไว้
ยามพวกเราร่วงหล่นจากขอบผาแห่งสวรรค์
ขณะที่ฟ้าร้องแสนเกรี้ยวกราดสุดเดือดดาลที่มาพร้อมกับสายฟ้า

ฟาดสีแดงฉาน

บัดนี้คงจะหมดสิ้นเร็วแรงลงเสียแล้ว

ถึงได้เลิกแผดเสียงคำรามที่เคยก้องสะท้อนห้วงมหาลึกกว้างใหญ่ไว้
กันบ้าง

พวกเราจงอย่าได้พลาดโอกาสอันไม่ว่าจะด้วยความรู้สึกดุหมื่น
หรือเพราะความพิโรธที่สงบลงที่ทำให้ศัตรูของพวกเราหิยบั่นแก่

พวกเราเช่นนี้

เจ้าเห็นที่ราบโล่งอันมืดมน โดดเดี่ยวและเปลี่ยวร้าง

ถิ่นสถานแห่งความอ้างว้างที่ปราศจากแสงสว่างใด ๆ ทั้งปวง

เว้นแต่แสงสลัวมัวจากเปลวเพลิงสีซีดอันน่าสยดสยองเหล่านี้หรือ

เปล่า

เราย้ายไปที่นั่นกันเถอะ

ไปให้พ้นจากคลื่นทะเลเพลิงที่สาตซัดร่างเราอยู่ตอนนี้

ไปหยุดพักกันตรงนั้นก่อน หากว่าจะมีความสงบใด ๆ ให้หาได้จาก
ที่นั่น

รวบรวมไพร่พลที่บาดเจ็บ

และมาปรึกษากันว่าต่อจากนี้ไปเราจะสร้างความชุ่มเคื่องให้มาก
ที่สุดต่อศัตรูของพวกเราได้อย่างไร

จะฟื้นฟูจากความพ่ายแพ้ครั้งนี้ได้อย่างไร

จะผ่านพ้นจากความหายนะครั้งนี้ได้อย่างไร

มาปรึกษากันว่าเราจะสามารถได้รับการเสริมกำลังได้บ้างจาก
ความหวัง

หรือไม่อย่างนั้น...เราจะก่อตั้งปณิธานใดได้บ้างจากความสิ้นหวัง”

ซาตานกล่าวดังนั้นต่อขุนทัพคูใจ

ในสภาพที่ต้องชะงักหัวขึ้นให้พ้นคลื่น

ด้วยดวงตาที่สาตประกายเจิดจ้าราวเปลวไฟ

ในขณะที่ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายจมอยู่ใต้ผิวน้ำของทะเลสาบเพลิง

นอนหงายเหยียดขาแกว่งก้นที่กว้างไกลหลายร้อย¹⁶

ร่างกายใหญ่มหึมาราวยักษ์ที่มีชื่อปรากฏอยู่ตามตำนานทั้งหลาย

¹⁶ Rood หน่วยวัดที่ดิน 1 ไร่ = 1/4 เอเคอร์ ความหมายอีกอย่างของคำนี้คือไม้กางเขน ดังนั้นประโยคนี้อาจสื่อถึงท่านอนของซาตานที่กางแขนเหยียดขาเป็นรูปไม้กางเขน

ไม่ว่าจะยักษ์ไททัน—หรือที่รู้จักในนามผู้กำเนิดจากโลก—ที่เข้าต่อสู้
กับเทพโจฟ¹⁷

หรือปริอาร์ริออสหรือไทฟอนผู้ซุ่มซ่อนอยู่ในถ้ำในละแวกใกล้เคียงกับ
ห้วงลึกทาร์ทารัสอันเก่าแก่

หรือเจ้าสัตว์ทะเลยักษ์เลวีอาธาน

สิ่งมีชีวิตที่ใหญ่ที่สุดที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นที่แหวกว่ายอยู่ใต้
กระแสน้ำในมหาสมุทร

อันมีเรื่องเล่าของชาวประมงถึงยามที่มันนอนหลับไหลอยู่ในท้อง
ทะเลของประเทศนอร์เวย์

แล้วนายท้ายของเรือกรรเชียงขนาดเล็กจากเรือใหญ่ที่อับปางลงยาม
ราตรี

เห็นเจ้าเลวีอาธานแล้วนึกว่ามันเป็นเกาะสักเกาะ

แล้วจึงทอดสมอเข้ากับแผ่นผิวหนังเป็นเกล็ดของมัน

นำเรือเข้าจอดเทียบหลบลคลื่นลมอยู่ข้างตัวมัน

ในระหว่างที่ราตรีกาลปกคลุมผืนทะเล

เผ่ารอยามตะวันรุ่งที่ดูเหมือนจะมาถึงช้ากว่าปกติ

ร่างที่นอนแผ่ของจอมมารใหญ่โตถึงขนาดนั้น

นอนอยู่บนทะเลสาบที่ลุกเป็นไฟได้สายโซ่ที่รัดรั้ง

แน่นหนาอย่างชนิดที่ไม่มีทางที่จะหงักหัวหรือยกร่างยืนขึ้นได้เลย

¹⁷ Jove หรือ Jupiter (จูปีเตอร์) ราชาแห่งเทพและเทพเจ้าแห่งท้องฟ้าตามตำนานเทพโรมัน

หากไม่ใช่ด้วยพระประสงค์และการอนุญาตของจอมสวรรค์
ที่ปลดปล่อยให้มันเพ่นพ่านไปทำตามแผนการชั่วร้ายของมัน
เพื่อที่ว่าด้วยการก่ออาชญากรรมซ้ำแล้วซ้ำเล่า
จอมมารจะได้สั่งสมการลงโทษเพิ่มมากขึ้นให้กับตัวเอง
ในระหว่างที่มันหมยมุ่งกระทำสิ่งชั่วร้ายต่อผู้อื่น
และสุดท้ายมันจะเป็นฝ่ายเคืองคลังเมื่อได้เห็นว่าความจองร้ายของ
มันทำได้เพียงก่อกระตุ่น

คุณงามความดี ความเมตตาและปรานีอันไร้ที่สิ้นสุดในหมู่มนุษย์ที่
มันพยายามจะล่อลวง

และกลับนำเอาความสับสน โกรธเคืองและผูกพยาบาทมากกว่าเดิม
เป็นสามเท่าสู่ตัวมันเอง

ซาตานดึงร่างกายมึนหมองของมันแหวกทะเลเพลิงลุกขึ้นจากทะเลสาบ
แห่งนี้

เปลวเพลิงบนผิวน้ำเบนลู่จากร่างซาตานขณะที่ผิวน้ำแยกออกจาก
กัน

ระลอกคลื่นม้วนซัดออกสองฟากซ้ายขวาเหลือไว้เพียงหุบห้วยอันน่า
สยดสยองตรงกลาง

จากนั้นซาตานก็กางปีกของมันออกและโฉบบินขึ้นสู่ห้วงอากาศดำมืด
ซึ่งให้ความรู้สึกข้นหนักผิดปกติ
ก่อนจะร่อนลงหยุดบนพื้นดิน

หากว่าสิ่งที่มันเหยียบอยู่ตอนนั้นจะเรียกว่าพื้นดินได้
เพราะพื้นที่ดินเหยียบอัดแน่นไปด้วยเปลวเพลิงแข็งตันเช่นเดียวกับ
ทะเลสาบที่ท่วมท้นไปด้วยเปลวไฟไหลเหลว
สีของพื้นดินก็ยังคงดูเหมือนสีของภูเขา
ที่ถูกกระแสน้ำใต้พิภพฉีกกระซากลากย้ายจากเพลอร์รัส¹⁸
หรือไหล่เขาที่แตกแหงของภูเขาไฟเอตนา
ซึ่งใส่ในอันทรกพลังได้ลุกไหม้อย่างรุนแรง
ก่อให้เกิดกองไฟใหญ่ยักษ์ที่มีแร่ธาตุที่หลอมละลายเป็นเชื้อไหมเป่า
ด้วยกระแสน้ำ

แผดเผาดินแดนรอบตีนภูเขาจนไหม้เกรียม
อบอวลไปด้วยกลิ่นเหม็นไหม้และควันไฟ
และนั่นคือสภาพของพื้นดินที่ฝ่าเท้าของผู้ต้องสาบย่ำลงไป
ขุนทัพคูใจตามซาตานมาติด ๆ
ทั้งสองต่างยินดีที่สามารถพาดนหนิพ้นจากทะเลสาบแห่งนรกที่เอ่อ
ท้น

¹⁸ Pelorus ชื่อสมัยโบราณของพื้นที่แหลมทางตะวันออกเฉียงเหนือของราชอาณาจักรซิซิลี (ประเทศอิตาลีในปัจจุบัน) ลักษณะภูมิประเทศเป็นแบบภูเขา มีการปะทุและระเบิดของภูเขาไฟบ่อยครั้ง อยู่ไม่ไกลกับที่ตั้งของภูเขาไฟเอตนา (Mount Etna) ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อแหลมฟาโรพอยต์ (Faro Point; ภาษาอิตาลีเขียน: Punta del Faro) หรือแหลมเพโลโร (Peloro Cape; ภาษาอิตาลีเขียน: Capo Peloro)

ด้วยฤทธิ์แห่งเทพเจ้า¹⁹ และพลังกำลังที่ฟื้นคืนมาของตน

หาใช่ด้วยการอนุญาตของผู้ทรงอำนาจสูงสุดของสวรรค์ไม่

“นี่หรือคือถิ่น คือดินแดน คือแคว้นแคว้น—อัครทูตสวรรค์

ผู้พ่ายแพ้เอ๋ย—

นี่หรือคือเวียงวังที่เราได้มาโดยต้องแลกไปด้วยสรวงสวรรค์

ต้องจากแสงสว่างแห่งสวรรค์มาสู่ห้วงแห่งความหมองหม่นมืดมน
แห่งนี้แทนถิ่นหรือ

ก็เอาสิ เพราะต่อให้ซี้มืดเป็นอุก พระองค์ผู้ทรงอำนาจสูงสุดตอนนี้
ย่อมกระทำได้อยู่แล้ว

จะดีที่สุดคืออยู่ให้ห่างที่สุดจากพระองค์

ผู้ทรงอัจฉริยภาพไม่ได้มากน้อยไปกว่าผู้อื่น

หากแต่ด้วยพลาณภาพพรอกที่ทำให้พระองค์เหนือกว่าผู้ใด

ลาก่อนท้องทุ่งอันสุขสันต์

อันความรื่นเริงเบิกบานอยู่ชั่ววันรันดร์

สวัสดิ์ความสยดสยอง

ยินดีต้อนรับสู่นรก

และเจ้า—นรกอันแสนลึกล้ำ—จงต้อนรับเจ้าของคนใหม่ของเจ้า

¹⁹ เหล่าทูตสวรรค์ผู้ร่วงหล่นหรือปีศาจจะตั้งตนขึ้นเป็นเทพบนโลก ในที่นี้มีหลักฐานอิงตามแนวคิดของศาสนาคริสต์ที่ว่า เทพเจ้าของพวกกรีกและโรมันหรือกลุ่มความเชื่ออื่น ๆ นั้นต่างเป็นปีศาจปลอมแปลงมา

ผู้มาพร้อมกับดวงใจที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลงได้ไม่ว่าจะด้วยอิทธิพลของ
เวลาหรือสถานที่

เพราะดวงใจคือถิ่นที่ของตัวมันเอง

และภายในดวงใจ เราจะเปลี่ยนสวรรค์ให้กลายเป็นนรกหรือทำ
นรกให้กลายเป็นสวรรค์ก็ได้ทั้งสิ้น

มันจะสำคัญอะไรว่าข้าจะอยู่ที่ไหนหากว่าข้ายังเป็นคนเดิม

และข้าควรจะเป็นอะไรในเมื่อข้าเองก็ยิ่งยังไม่แพ้พระองค์ผู้เพียง
ยิ่งใหญ่กว่าข้าแค่ว่ามีสายฟ้าอยู่ในมือ

อย่างน้อยที่นี้พวกเราจะได้เป็นอิสระ

พระเจ้าผู้ทรงมหิทธิฤทธิ์หาได้สร้างสถานที่แห่งนี้ด้วยแรงริษยาของ
พระองค์²⁰

ดังนั้นพระองค์ย่อมไม่ขับไล่พวกเราไปจากสถานที่แห่งนี้

เราจะปกครองที่นี่ได้อย่างมั่นคง

และตามความเห็นข้า

การได้ครองราชย์เป็นความมั่งคั่งใหญ่ใฝ่สูงที่คุ้มค่าต่อให้ต้องอยู่ในนรก

²⁰ th' Almighty hath not built Here for his envy : พระเจ้าทรงขี้ริษยา (God is a jealous God) ดูได้จากชื่อแรกของ
บัญญัติสิบประการ (เราคือพระเจ้าของพวกเรา / ห้ามมีพระเจ้าอื่นใดนอกเหนือจากเรา / ห้ามทำรูปเคารพ / ห้ามใช้
พระนามของเราในทางที่ผิด) แต่ความริษยา (Jealousy) นั้นเป็นคนละอย่างกับความริษยา (Envy) พระเจ้าริษยาเพราะ
เห็นหวงและหวงแหนสิ่งที่เป็นของพระองค์ โลกที่พระองค์สร้าง มนุษย์ที่พระองค์สร้าง พระองค์ทรงมีสิทธิที่จะรู้สึก
เช่นนั้น ในทางตรงกันข้าม ความริษยาคือความปรารถนาต่อสิ่งที่ไม่ใช่ของตนและดังนั้นจึงถือเป็นหนึ่งนมหบายปั้ง
เจ็ด ในที่นี้ซาตานกล่าวหาว่าพระเจ้าไม่ได้สร้างนรกขึ้นสำหรับพระองค์เอง ไม่เหมือนกับสวรรค์ที่เป็นพระอาณาจักรที่
พระองค์ทรงหวงแหน และดังนั้นเหล่าเทวดาตกสวรรค์จึงสามารถยึดสถานที่แห่งนี้ไปเป็นของตนเองได้

ได้เป็นจำวในนรกก็ยิ่งดีกว่าเป็นขี้ข้าบนสวรรค์
ว่าแต่ทำไมเราถึงปล่อยยให้เหล่ามิตรผู้ซื่อสัตย์
เพื่อนร่วมสงครามและสหายผู้ร่วมแบ่งปันความสูญเสียของพวกเรา
นอนตะลึงตาลอยอยู่กลางบ่อน้ำแห่งความหลงลืม²¹ อย่างนั้นเล่า
ทำไมถึงไม่ปลุกเรียกพวกเขาให้ลุกขึ้นมาช่วยกันจับจองเคหสถานอัน
หมั่นไหมนี้

หรือไม่เช่นนั้นก็ปลุกระดมให้พวกเขาลุกขึ้นจับอาวุธอีกครั้ง
เพื่อลองดูว่าจะทวงคืนอะไรได้บ้างจากสวรรค์
หรือจะมีอะไรให้เสียไปได้มากกว่านี้อีกในนรก”

ซาตานกล่าวดังนั้น

อันเบเอลเซบูลกล่าวตอบไปว่า

“ข้าแต่ท่านผู้นำกองทัพอันโหดในช่วง

ซึ่งไม่มีทางพ่ายแพ้แก่ผู้ใดได้นอกจากพระเจ้าผู้ทรงฤทธานุภาพที่สิ้นสุด

หากพวกมันจะเพียงได้ยินเสียง

อันนำความหวังมาสู่พวกมันในห้วงแห่งความหวาดกลัวและอันตราย

เสียงที่พวกมันได้ยินอยู่เสมอในยามที่สถานการณ์ล่องเข้าสู่ชั้น

เลวร้ายที่สุด

²¹ th' oblivious Pool ในที่นี้มีต้นตอเชื่อว่าน้ำในทะเลสาบที่เหล่าเทวดาตกสวรรค์ล่อยคอกันอยู่ ส่วนหนึ่งมาจากแม่น้ำแห่งการลืมเลือน (Lethe) ซึ่งเป็นหนึ่งในแม่น้ำทั้งห้าสายหลักของนรก (Styx, Lethe, Acheron, Phlegethon, และ Cocytus)

เสียงที่ในพวกมันได้ยินทุกครั้งยามยาตราเข้าสู่สงคราม
เสียงที่คอยนำความเชื่อมั่นอย่างที่สุดมาสู่พวกมัน
หากพวกมันได้ยินเสียงนั้น ในไม่ช้าพวกมันก็จะคืนสติและฟื้นฟู
ขวัญกลับมาได้

แม้ว่าตอนนี้พวกมันจะนอนแผ่หลาเกลือกกลิ้งอย่างไร้เรียวแรง
กระจัด-กระจายอยู่ที่ทะเลสาบเพลิงแห่งนั้น

ดังที่พวกเราเองก็เคยเป็นเมื่อครู่นี้

อยู่ในสภาวะตะลึงงันงวยไม่ได้สติ

ซึ่งไม่ใช่เรื่องน่าประหลาดใจเลย

หลังจากที่พวกเราตกลงมาจากที่สูงถึงเพียงนั้น”

เบเอลเซบูลกล่าวไม่ทันจะขาดคำด้วยซ้ำ

ตอนที่จอมปีศาจเคลื่อนกายกลับไปที่ริมฝั่งทะเลสาบ

โลอันโต—โล่วงกลมขนาดมหึมาหนักอึ้งที่ตีขึ้นบนสวรรค์—

ห้อยอยู่กลางหลังซาตานดูราวกับดวงจันทร์²²

อันคิลปินแห่งทัสกัน²³ ส่องสำรวจผ่านกล้องโทรทรรศน์ในยามราตรี

²² ในที่นี้มีมิลตันนำเสนอภาพของชาตานในลักษณะของพวกฮอปโลด (Hoplite) ซึ่งเป็นทหารอาสาพลเมืองในสมัยนครรัฐกรีกโบราณ ซึ่งใช้โล่กลมและหอกยาว (อันจะกล่าวถึงในบรรทัดถัดไป) เป็นหลัก ข้อสังเกตที่สำคัญในที่นี้คือ พวกฮอปโลดมักจะมีสายไฟไว้กลางหลังเวลาถอดยี่หัด อันเป็นสภาพของชาตานและพวกตอนถูกจับได้

²³ TUSCAN Artist ในที่นี้มีมิลตันหมายถึงกาลิเลโอ ซึ่งถูกเรียกในอีกชื่อว่าทัสกัน เพราะเขาอาศัยอยู่ในแคว้นทัสกานี (Tuscany หรือทอสคานาตามสำเนียงอิตาลี) มิลตันวัยหนุ่มเคยเดินทางไปเยี่ยมกาลิเลโอที่บ้านบนภูเขาเฟโซเล (Fiesole) ซึ่งตั้งอยู่เหนือหุบเขาที่แม่น้ำอาร์โน (Valdarno) ไหลผ่าน

จากยอดภูเขาไฟโซเล หรือจากหุบเขาอาร์โน
เพื่อมองหาดินแดน แม่น้ำหรือภูเขาใหม่ ๆ บนพื้นผิวเป็นต่างดวง
ของดวงจันทร์

ซาตานใช้หอกของมัน

ซึ่งทั้งใหญ่และยาวพอ ๆ กับต้นสนที่สูงที่สุดที่ถูกตัดลงมาจากยอด
ภูเขาในประเทศนอร์เวย์

ใหญ่เสียจนเสากระโดงเรือธง²⁴ ของพลเรือเอกผู้ยิ่งใหญ่กลับดูไม่ต่าง
จากไม้คทาอันหนึ่ง

ต่างไม้เท้าเพื่อพุงตัวระหว่างก้าวอย่างยากลำบากไปบนพื้นดิน
เหนียวที่ลู่เป็นไฟ

ซึ่งแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับยามเหยียบไปบนพื้นอันอ่อนนุ่มราว
ก้อนเมฆของสวรรค์

ระหว่างที่ห้วงบรรยากาศแผดเผาร้อนรุ่มจากกำแพงไฟรอบด้าน

กระหน่ำซัดสาดใส่ร่างจนแทบสิ้น

แต่กระนั้นซาตานก็กัดฟันทนเดินต่อไปจนกระทั่งถึงริมชายฝั่งของ
ทะเลสาบที่ลู่เป็นไฟ

ซาตานหยุดยืนอยู่ริมชายฝั่งและตะโกนเรียกเหล่าไพร่พลทูตสวรรค์

²⁴ ในสมัยโบราณการสื่อสารกันระหว่างเรือในกองเรือจะอาศัยธงสัญญาณ เรือธงคือเรือของผู้บัญชาการ กองเรือและ
ดังนั้นจึงจะต้องมีเสากระโดงขนาดใหญ่ และสูงเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถถ่ายทอดคำสั่งเรือลำอื่นได้อย่างสะดวก เห็น
ได้ง่าย

จำนวนมากมายก่ายกองซึ่งนอนแน่นิ่งไม่ได้สติทับถมอยู่ในทะเลสาบ
ดูราวกับใบไม้ที่ปลิดปลิวยามฤดูใบไม้ร่วงอยู่เต็มผิวน้ำของสายธาร
ในวาลลอมโบรซ่า²⁵

ใต้เงาขุนเขาแห่งเอทุเรียน²⁶ ที่ตระหง่านเงื่อมบดบังทุกสิ่ง
หรือดูราวกับต้นกกที่ลอยกระจัดกระจายเป็นแพ
ยามมหาวาทะจากหมู่ดาวโอไรอันพัดกระหน่ำเข้าไปใส่ชายฝั่งทะเลแดง
อันซัดคลื่นโถมเข้าทำลายฟาโรห์บัสซิริสและกองทัพม้าแห่งเมมฟิส²⁷
ระหว่างแรงอาฆาตทำให้พวกเขาตระบัดสัตย์และออกตามล่าไล่
กวาดล้างเหล่าผู้อพยพจากโกชิน²⁸

ซึ่งเฝ้าดูฉากศพและซากรถศึกของพวกเขาที่ลอยฟ่องจากชายฝั่ง
อย่างปลอดภัย

นั่นคือลักษณะของเหล่าทูตสวรรค์แสนดำทราหมผู้หลงทาง

²⁵ Vallombrosa ชื่อหมู่บ้านและดินแดนตอนหนึ่งในแคว้นทัสคานีของประเทศอิตาลี มีความหมายว่า “หุบเขาในเงา
มืด” (Shaded valley)

²⁶ Etrurian ชื่อโบราณของแคว้นทัสคานี

²⁷ ตรงนี้อ้างถึงเรื่องของการอพยพครั้งยิ่งใหญ่ของชาวยิวจากอียิปต์ภายใต้การนำของโมเสส โดยมีกองทัพของ
เมมฟิส (เขื่อนครยุคอียิปต์โบราณ) ไล่ติดตามมาภายใต้การนำของฟาโรห์บัสซิริส เหล่าผู้อพยพหลบหนีไปได้อย่าง
ปลอดภัยเพราะทะเลแดงแยกออกจากกัน แต่กองทัพไล่ตามหลังทะเลกลับคืนตัวและสังหารทุกคนจนหมดสิ้น เว้น
แต่ว่าในคืนตามตำนานผู้ที่ไล่ตามมาคือฟาโรห์รามเซสที่ 2 (Ramesses II) ในขณะที่บัสซิริส ตามตำนานคือกษัตริย์ของ
อียิปต์ที่ถูกเฮราคลีส (Heracles) สังหาร ส่วนรายละเอียดว่าทำไมมิลตันถึงเอาชื่อของบัสซิริสมาอ้างอิงแทนรามเซสอยู่
นอกเหนือขอบเขตของบทประพันธ์ชิ้นนี้และผู้แปลจึงขอละไว้ไม่กล่าวถึง

²⁸ The Land of Goshen คือชื่อดินแดนของชาวยิว (อิสราเอล) ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ฮีบรู และถูกกล่าวถึงในหนังสือ
ปฐมกาล (Genesis) และหนังสืออพยพ (Exodus)

ที่ทอดร่างนอนกองทับถมจนเต็มผิวหน้าทะเลสาบ
ด้วยงวงงวยและตกตะลึงกับความเปลี่ยนแปลงอันน่าสยดสยองที่
บังเกิดขึ้นกับพวกมัน

ซาตานเปล่งเสียงเรียกดังสนั่น

อันลั่นสะท้อนสะท้อนไปตามทุกซอกหลืบของนรก:

“เจ้าชาย กษัตริย์ นักรบ

ฐานะอันสูงส่งบนสวรรค์ที่พวกเจ้าเคยมีบัดนี้กลับสูญสิ้นไปเสียแล้ว²⁹

เรื่องประหลาดใจเพียงแค่นี้ก็กลับทำให้เหล่าวิญญาณอมตะเสียขวัญ
ได้ถึงเพียงนี้เชียวหรือ

หรือหลังจากตรากตรำกรำศึกพวกเจ้าเลือกสถานที่แห่งนี้

เป็นที่พักผ่อนกำลังวังชาที่อ่อนล้าโรยแรง

เพราะพวกเจ้ารู้อยู่แล้วว่า การนอนทอดกายอยู่ที่นี้มันแสนสบายไม่ต่าง
กับการนอนหลับอยู่กลางหุบเขาแห่งสวรรค์

หรือพวกเจ้าสาบานที่จะนอนเกลือกกลิ้งอย่างน่าสังเวชเช่นนี้เพื่อ
เป็นพลีแก่พระองค์ผู้ทรงชัย

²⁹ the Flour of Heav'n, once yours, now lost: ประโยคนี้มีความน่าสนใจในเชิงวรรณกรรม หากแปลตรงตัวจะแปลว่า “ดอกไม้แห่งสวรรค์ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นของพวกเจ้า บัดนี้กลับสูญสิ้นไปเสียแล้ว” แต่คำว่า Flower มีความหมายอื่น ๆ นอกจากแปลว่าดอกไม้ กล่าวคือ มันแปลได้ว่า “ระยะที่รุ่งเรืองที่สุด” (peak) หรือ “คนหรือสิ่งที่เป็นสุดยอด” (ห้วงกะทิ elite, best, cream) ดังนั้นวรรณคดีว่าดอกไม้แห่งสวรรค์จึงสื่อได้ทั้งตำแหน่งฐานะอันสูงส่งที่เหล่าเทวดาทกสวรรค์เคยมี เคยถูกนับถือในฐานะยอดของยอดของยอด (Best of the Best of the Best) และตอนนี้พวกเขากลับตกต่ำลงมาถึงขั้นนี้

ผู้บัดนี้กำลังทอดพระเนตรดูเหล่าเซรุบและเสราฟิมที่นอนกอง
เกลื่อนกลาดทะเลสาบ

ปล่อยให้อาวุธและธงสังกัดของตนตกกระจัดกระจาย

เพื่อในไม่ช้าเหล่าผู้ไล่ล่าที่ขับไล่พวกเราจากประตูสวรรค์จะได้เห็นว่า
พวกมันเป็นฝ่ายได้เปรียบ

และท่มกำลังลงมาเหยียบขยี้พวกเจ้าที่นอนตาลอยขวัญหนีดีฝ่ออยู่
เช่นนี้ให้จมธรณี

หรือท่มสายฟ้าพาดลงมาตอกตึ้งพวกเราฝังลงไปก้นหลุมนรกแห่ง
นี้

ตื่นขึ้นมา! ลุกขึ้นมา!

หรือไม่ว่าอย่างนั้นก็อย่าได้ลุกขึ้นมาอีกเลยตลอดไป”

เหล่าเทวทูตตกสวรรค์ได้ยินและละอายใจยิ่งนัก

พวกมันลุกขึ้นกางปีกบินสู่อากาศ

ด้วยอาการเยี่ยงยามรักษาการณ์

ที่ถูกจ่ากองร้อยจับได้ว่าแอบหลับยาม

และผลุนผลันผุดลุกขึ้นระหว่างที่ยังไม่ตื่นเต็มตาดี

อย่างไรก็ดีไม่ใช่พวกมันจะไม่ได้ตระหนักถึงสถานการณ์อัน
เลวร้ายของพวกมัน

หรือไม่ได้รู้สึกถึงความเจ็บปวดรวดร้าวที่รุมเร้าพวกมันอยู่ในตอนนั้น

กระนั้นทุตสวรรค์จำนวนมากมานับไม่ถ้วนเหล่านั้นก็ปฏิบัติตามเสียงนายพลของมันสั่งโดยไม่บิดพลิ้ว

เยี่ยงยามที่คทาอันทรงพลังของบุตรแห่งอัมรมัม³⁰ ในยุคสมัยอันชั่วร้ายของอีิปต์

โบกสะบัดเหนือชายฝั่งและเรียกระดมตึกแดนฝูงมที่มาราวเมฆดำที่ลอยทะมึนเหนืออาณาจักรของฟาโรห์ที่ใจบาปราวม่านรัตติกาล

ปกคลุมดินแดนแห่งแม่น้ำไนล์เอาไว้ด้วยความมืด

นั่นคือลักษณะที่ปรากฏของฝูงทุตสวรรค์ผู้คิดคดเหล่านั้น

อันบัดนี้กางปีกบินอยู่กลางอากาศได้เพดานนรก

อยู่กลางวงล้อมของไฟนรกที่ลูกท่อมอยู่เหนือหัว ใต้เท้าและโดยรอบพวกมัน

จนกระทั่งพวกมันได้รับสัญญาณสั่งการต่อมา: หอกในมือของสุลต่านปีศาจของพวกมันที่ยกขึ้นโบกนำทางให้พวกมัน

ร่อนลงเหยียบเหนือพื้นหินกำมะถันอันมั่นคง

ดารดาชกลาดเคลื่อนเต็มพื้นที่แห่งนั้น

จำนวนของพวกมันช่างมากล้นจนดูราวกับ

ครั้งเมื่อคลื่นมนุษย์จำนวนมหาศาลล่องไหลออกจากอุทรเยือกแข็งของพระแม่ธรณีแห่งทิสคูดร

³⁰ บุตรแห่งอัมรมัม = โมเสส / อัมรมัมคือชื่อบิดาของโมเสส

เอ่อทันลันข้ามแม่น้ำไรน์และดานาว³¹

ปลดปล่อยลูกหลานอันป่าเถื่อนของนางรวมหาอุทกภัยเข้าโถมท่วม
ดินแดนทางใต้

แผ่ขยายต่อเนื่องจากดินแดนด้านใต้ยิบรอลตาร์ไปสู่ฝั่งทรายแห่ง
ลิเบีย³²

จากนั้นบรรดาตัวหัวหน้าและผู้นำจากแต่ละเหล่าแต่ละกอง

ก็รีบเร่งสืบเท้าเข้าไปรวมตัวกันต่อหน้าผู้บัญชาการใหญ่ของพวกมัน

เรือนร่างของพวกมันงดงามเยี่ยงทวยเทพ

กายาของพวกมันสูงใหญ่อย่างมนุษย์เทียบไม่ได้

ท่าทางของพวกมันอาจองทรงสง่าอย่างขัตติยวงศ์

สมแล้วที่พวกมันคือเทวทูตผู้เคยรั้งบัลลังก์บนสวรรค์

มาตราว่าบัดนี้นามของพวกมันถูกลืมเลือนจากบันทึกแห่งสวรรค์จน

หมดสิ้น

³¹ Danaw ชื่อสมัยโบราณชื่อหนึ่งของแม่น้ำดานูบ (Danube) แม่น้ำดานูบเป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดเป็นอันดับสองของยุโรป และตั้งนั้นจึงมีชื่อเรียกที่แปรผันไปตามภาษาถิ่นและยุคสมัย อย่างชื่อดานาวนี้น่าจะมาจากภาษาเยอรมันสมัยใหม่ยุคแรก (Early Modern German) โดยแผลงจากชื่อเทพี Anaw (เทพีแห่งความมั่งคั่งและอุดมสมบูรณ์) ของชาวเคลติก เป็น Donaw / Tonaw / Danaw

³² มิลตันบรรยายลักษณะที่ฝูงเทวทูตสวรรค์กระจายกันลงเหยียบแผ่นดินนรก โดยเปรียบเทียบกับตอนที่พวกชาวเผ่าป่าเถื่อนหลังไหลออกจากแผ่นดินตอนเหนือของยุโรปเข้าทำลายอาณาจักรโรมัน ยกทัพข้ามแม่น้ำไรน์และดานูบไปตีเมืองต่าง ๆ และไม่ได้หยุดแค่อิตาลี หากแต่บุกทะลวงยาวไปถึงสเปนและแอฟริกาเหนือ

ด้วยผลกรรมจากการก่อกบฏที่ทำให้ชื่อของพวกมันถูกขีดฆ่าและ
ลบทิ้งจากคัมภีร์แห่งชีวิต³³

อีกทั้งพวกมันยังไม่ได้รับการตั้งชื่อให้ใหม่จากเหล่าลูกหลานของ
เอวา

จนกระทั่งพวกมันเริ่มออกเฟ้นฟ่านไปบนโลกหลังจากนั้น
ภายใต้การอนุญาตของพระเจ้า เพื่อให้พวกมันได้ทดสอบมนุษยชาติ
ด้วยคำลงและกลอุบาย

พวกมันประสบความสำเร็จในการล่อลวงให้มนุษยชาติส่วนใหญ่
หลงลืมพระเจ้าผู้ทรงสร้างของตน

ให้ดวงตาของพวกเขามีมัวจนมองไม่เห็นพระสิริอันรุ่งโรจน์ของ
พระองค์ที่สร้างสรรค์พวกเขาเหล่านั้นขึ้นมา

และหันไปกราบไหว้รูปเคารพของสัตว์เดรัจฉาน

ไปศรัทธาในศาสนาที่อาศัยศาสนพิธีและความหุหราสะดุดตาเป็น
เครื่องล่อใจ

ไปหลงบูชาปีศาจว่าเป็นเทพเจ้า

ในภายหลังเทวทูตตกสวรรค์เหล่านี้ก็กลายเป็นที่รู้จักในหมู่มนุษย์ด้วย
ชื่อต่าง ๆ กันไป

³³ Books of Life ในที่นี้มีมิตตันอ้างถึงบทหนึ่งในคัมภีร์ไบเบิล หนังสือสดุดี 69-28 [ขอให้คนเหล่านี้ถูกลบชื่อออกจาก
หนังสือแห่งชีวิต และอย่าให้มีรายชื่อร่วมกับผู้ชอบธรรม] ส่วนหนังสือแห่งชีวิตนั้นตามความเชื่อของศาสนา
ยิว คริสต์ และอิสลาม หนังสือแห่งชีวิตเป็นหนังสือที่พระเจ้าใช้บันทึก (หรือจะให้เป็นบันทึกในอนาคต) ชื่อ
ของผู้คนที่จะได้ขึ้นสู่สวรรค์และโลกหน้า (The World to Come)

และเทวรูปของพวกมันถูกสร้างและยกขึ้นเป็นที่สักการะกัน
โดยทั่วไปในโลกของพวกนอกรีต

ข้าแต่พระวิญญูณบริสุทธ์ ขอทรงเล่าชานนามของพวกมัน³⁴
ในหมู่พวกมันใครมาก่อนใครมาหลัง
ใครบ้างที่ตื่นขึ้นจากการหลับใหลกลางแอ่งไฟนรกแอ่งนั้น
เมื่อได้ยินเสียงเรียกของจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ของพวกมัน
และกรูกันเข้ามายินเรียงรายตามลำดับศักดิ์ฐานะต่อหน้าซาตานบน
ชายฝั่งรกร้างแห่งนั้น

ในระหว่างที่พวกที่เหลื่อยืนชุมนุมกันอยู่เนืองแน่นห่างออกไป
เหล่าปีศาจชั้นหัวหน้าคือผู้ที่ผุดจากหลุมนรกขึ้นไปเพ่นพ่านหาเหยื่อ
ของพวกมันอยู่บนโลก

พวกมันคือผู้ที่กล่าวบาลลังก์ของพวกมันในระดับเดียวกับราช-
บัลลังก์ของพระเจ้า

หาญตั้งแทนบูชาของพวกมันติดกับแทนบูชาของพระองค์
ริตั้งตนเป็นทวยเทพผู้เป็นที่รักในหมู่ประชาชาติทั้งหลาย

³⁴ เป็นธรรมเนียมของบทกวีมหากาพย์ที่จะทวนอัญเชิญเทพีมีวส์เป็นครั้งที่สอง (หรืออัญเชิญพระวิญญูณศักดิ์สิทธิ์ในกรณีของมิลตัน) ก่อนที่จะเริ่มได้เสียงรายชื่อตัวละครสำคัญ คล้าย ๆ เชิญมาเป็นพยานยืนยันและกำกับกวีไม่ให้ผิดพลาดในการบรรยายละเอียด ตัวอย่างเช่น โฮเมอร์ที่ทวนอัญเชิญเทพีมีวส์ก่อนจะเริ่ม ได้เสียงรายชื่อผู้นำชาวอะเคีย (กรีก) ที่เข้าร่วมศึกปิดล้อมกรุงทรอยในมหากาพย์อีเลียด (บอกข้าเถิดเทพีมีวส์ผู้ประทับอยู่บนเขาโอลิมปัส เพราะพวกท่านคือทวยเทพ พวกท่านผู้มาโปรดเพื่อเกื้อหนุนข้า พวกท่านผู้หยั่งรู้ทุกสรรพสิ่ง)

บังอาจกระทำการอันทำทนายพระราชอำนาจของพระยาห์เวห์แม้แต่
ในละแวกใกล้เคียงกับไซออน³⁵

อันเป็นถิ่นที่พระราชบัลลังก์ตั้งอยู่กลางเหล่าเชรูบของพระองค์³⁶
บ่อยครั้งที่พวกมันก่อตั้งศาลบูชาของตนขึ้นในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของ
พระองค์

พวกมันอาศัยวัดถุ้อปมงคลและสิ่งชั่วร้ายทั้งหลาย
นำความแปดเปื้อนมาสู่พิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์และการดูหมิ่นต่อพิธี
เฉลิมฉลองของพระองค์

และด้วยความมิดำของตน พวกมันอาจหาญทำทนายแสงสว่างของ
พระองค์

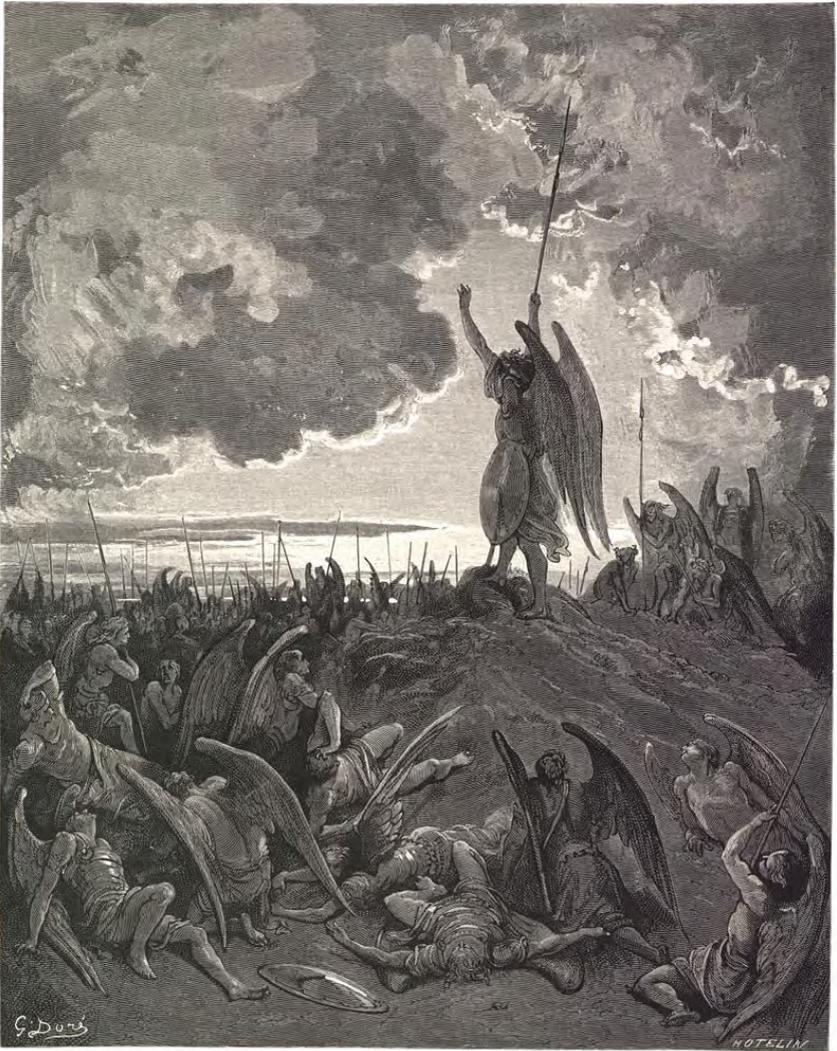
ลำดับแรกคือโมล็อค

ราชาผู้นำสยดสยอง ผู้ป้ายทาร่างตนด้วยเลือดจากการสังเวมมนุษย์
และหยาดน้ำตาของบิดามารดาผู้ที่ไม่แม้แต่จะไต่ยินเสียงกรี๊ดร้อง
ของลูกหลานตน

ยามร่างของพวกเขากฎเมาเป็นเครื่องสังเวมต่อหน้ารูปบูชาของ
โมล็อค

³⁵ Zion หมายถึงนครเยรูซาเล็ม อันเป็นสถานที่ที่เชื่อว่าเป็นที่ประทับของพระเจ้า

³⁶ thron'd Between the Cherubim อ้างอิงถึงภาพจากคำบรรยายในคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งระบุว่าพระเจ้าประทับอยู่บนหีบ
แห่งพันธสัญญา (Ark of Covenant) ท่ามกลางทูตสวรรค์คณະเชรูบ (ผู้มีหน้าที่ดูแลและสนับสนุนบัลลังก์ของพระเจ้า)
อยู่กลางอภิสุทธิสถาน (Holy of Holies) // ใจความสำคัญของสองบรรทัดนี้บอกเล่าถึงความบังอาจของพวกหัวหน้า
ปีศาจที่กล้าทำเรื่องไม่เหมาะสม แม้แต่ในละแวกใกล้เคียงกับที่ประทับของพระเจ้า

เพราะถูกเสียงกลองและร่ำมนานาที่ตั้งสนั่นกลบเสียงสิ้น
มันผู้นี้กลายเป็นที่บูชาโดยชาวแอมโมนไนต์ในเมืองเร็บบาและ
ดินแดนลุ่มน้ำแถบนั้น

ไปจนถึงในดินแดนแห่งอาร์กอบและบาซัน ไปจนถึงดินแดนสุด
ปลายสายน้ำอาร์นอน

แม้จะสยายอำนาจไปไกลถึงเพียงนั้น มันก็ยังไม่พอใจ

โมลื้อคใช้กลฉ้อฉลล่อลวงดวงใจของมนุษย์ที่เฉลียวฉลาดที่สุด—
ราชาโซโลมอน—

ให้สร้างวิหารของมันขึ้นตรงข้ามกับวิหารของพระเจ้าบนภูเขาแห่ง
ความอัปยศลุกนั้น³⁷

และบุกรุกเข้ายึดหุบเขาแห่งอินโนมอันงดงามเป็นที่ทางของมัน

จนหลังจากนั้นเป็นต้นมา สถานที่แห่งนั้นกลายเป็นที่รู้จักกันในนาม
โทเฟท

และหุบเขาแห่งนั้นถูกเรียกด้วยชื่อใหม่ว่า*เกเฮนนาดำ* หรือ*หุบเขา
แห่งนรก*³⁸

³⁷ ในที่นี้กล่าวถึง Mount of Olives อันเป็นที่อกเขาที่อยู่ในเยรูซาเล็มตะวันออก (East Jerusalem) ได้รับการตั้งชื่อตามป่ามะกอกที่ขึ้นปกคลุมลาดเขาแถบนั้น ตามตำนานไบเบิล ภูเขาลูกนี้กลายเป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่าภูเขาแห่งความชั่ว (Mount of Corruption) จากการที่มีการประกอบพิธีบูชาเทวรูปนอกกรีต อันราชาโซโลมอนได้สร้างแท่นบูชาขึ้นในที่แห่งนั้น เพื่อใช้ในการสักการบูชาเทพเจ้านอกกรีตที่ภรรยาของพระองค์นับถือ

³⁸ ตรงนี้มิลตันอ้างอิงถึงสถานที่อันมีชื่อว่า Valley of Hinnom (หุบเขาของอินโนม) หรือชื่อภาษาฮีบรูว่า Gehinnom (เกอินโนม) หรือ Gehenna (เกเฮนนา) และจำเพาะเจาะจงคือบริเวณที่เรียกว่า Tophet (โทเฟท) อันพวกนอกกรีตใช้เป็นที่ประกอบพิธีบูชายัญเด็กทารกแก่เทพโมลื้อค ดังข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล หนังสือเยเรมีย์ 7 (30) “พงศ์พันธุ์ของ

ลำดับต่อมาคือคิมอส³⁹ เทพอาร์กซ์แสนต่ำช้าน่าสยดสยอง
ของลูกหลานชาวเมืองโมอับ

ผู้แผ่อิทธิพลของมันจากเมืองอะรอร์ไปจนถึงเมืองเนโบ
และดินแดนป่าเถื่อนไกลสุดทางด้านใต้ของเมืองบาริม
ไปจนถึงเฮเชบอนและเฮโรเนม ในดินแดนใต้การปกครองของราชา
ช็อน

เลยไปจนถึงหุบเขาอันอุดมสมบูรณ์และดินแดนแห่งไวน์อย่างเมือง
ชิมบ่า

และจากเมืองอีลีลไปจนถึงทะเลดำ⁴⁰

มันเป็นที่ยู้งักในอีกนามหนึ่งว่าฟ็อร์

ยูดาห์ได้ทำความชั่วในสายตาของเรา” พระยาห์เวห์ตรัสดังนี้ “พวกเขาได้วางสิ่งน่าสะอิดสะเอียนไว้ในนครซึ่งเรียก
ตามชื่อของเรา ทำให้มีมลทิน (31) และได้สร้างปูชนียสถานสูงของโทเฟท ซึ่งอยู่ในหุบเขาเบนอินโนม เพื่อเผาบุตรชาย
และบุตรสาวของพวกเขาเสียด้วยไฟ ซึ่งเราไม่ได้บัญญัติ และไม่เคยมีขึ้นในใจของเรา”

³⁹ Chemos เทพโบราณที่ได้รับการบูชาโดยกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในดินแดนโมอับ มีฐานะเป็นเทพอาร์กซ์ (Patron God)
ของชาวโมอับ ในคัมภีร์ไบเบิลฮีบรู ชื่อคิมอสปรากฏในนามเทพเจ้าของชาวโมอับ (Chemosh, the God of Moab) และ
หลังจากนั้นในนามเทพเลวทรามของพวกโมอับ (Abomination of Moab) ชาวโมอับเชื่อว่าความพิโรธของคิมอสจะนำ
ความล่มสลายมาสู่เมืองของพวกเขา และดังนั้นพวกเขาต้องคอยทำให้คิมอสพอใจอยู่เสมอด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างการ
สร้างวิหารบูชาและการบูชาอัญมณี ราชชาชาวโมอับทำสงครามแผ่ขยายอาณาเขตและเอาเชลยศึกมาเป็นเครื่องบูชา
อัญมณีให้คิมอส

⁴⁰ ต้นฉบับใช้คำว่า ASPHALTICK Pool หรือทะเลสาบที่อุดมไปด้วยยางมะตอย นี้เพราะคนโบราณรู้จักทะเลดำ
(ทะเลสาบน้ำเค็ม) ในฐานะแหล่งกำเนิดยางมะตอยตามธรรมชาติขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง โดยมักจะลอยจากทะเลสาบ
ขึ้นมาจับตัวเป็นแพหนาอยู่ที่ผิวน้ำ

เมื่อครั้งที่มันล่อลวงชาวอิสราเอลไสต์⁴¹—

ระหว่างที่พวกเขาหยุดแหวะที่เมืองฮิตทิมระหว่างเดินทางจากแม่น้ำ
ไนล์

ให้หันไปบูชามันด้วยพิธีกรรมอันหยาบช้ำซึ่งท้ายสุดนำความวิบัติมา
สู่พวกเขา

ถึงกระนั้นมันก็ยังแผ่ขยายพิธีกรรมมั่ววามสุดอุบาทว์ของมันต่อไป⁴²

จนไปถึงดินแดนติดกับภูเขแห่งความอภัยยศ

ข้างป่าดำแห่งการเข่นฆ่าของโมล็อค

นำเอาความตื้นหามาตั้งคู่กันกับความเกลียดชัง

จนในที่สุดโยลียาห์ผู้แสนประเสริฐจึงได้ขับไล่พวกมันกลับสู่นรก

หลังจากมันสองตนนี้ตามมาด้วย

เหล่าเทพอันเป็นที่เคารพบูชาในดินแดนระหว่างแม่น้ำยูเฟรติสสมัย

โบราณ

ไปจนถึงแม่น้ำที่แบ่งแยกดินแดนอียิปต์ออกจากซีเรีย

⁴¹ Israelites ไม่ได้หมายถึงชาวอิสราเอลยุคปัจจุบัน แต่หมายถึงชนเผ่าของบุตรชายทั้ง 12 ของอิสราเอล (นามเดิม ยาโคบ) ซึ่งประกอบรวมกันเป็นชนชาติอิสราเอล (Nation of Israel) // เนื้อความตอนนี้มิลตันอ้างถึงการเดินทางของชาวอิสราเอลไสต์ที่ติดตามโมเสสจากอียิปต์ไปสู่ดินแดนแห่งพันธสัญญา แต่มาถูกล่อลวงโดยบาอัลแห่งพีออร์ (Baal of Peor) เทพเจ้าประจำท้องถิ่นที่ชาวโมอับบูชาและดังนั้นจึงถูกพระเจ้าลงโทษ

⁴² ในบทประพันธ์เรื่องสุภาษิตนี้ มิลตันระบุว่าบาอัลแห่งพีออร์ (เทพท้องถิ่นโบราณของชาวโมอับ) เป็นอีกชื่อหนึ่งของเทพโมล็อค แต่เพราะเป็นเทพคนละองค์จึงมีแนวความเชื่อในการบูชาที่ต่างจากโมล็อคที่บูชาด้วยการสังเวยมนุษย์ เนื่องจากเทพเจ้าของพวกเขาส่วนใหญ่จะเป็นเทพแห่งความอุดมสมบูรณ์ (รวมถึงพีออร์) พิธีบูชาเทพเหล่านี้จึงมักจะอาศัยการประกอบกามกิจเป็นเครื่องสังเวย และนี่เป็นที่มาของคำบรรยายของมิลตันในบรรทัดนี้

อันผู้คนรู้จักพวกมันด้วยนามสามัญว่าเบลลิมและแอซตารอธ

นามหนึ่งสื่อถึงพวกที่เป็นตัวผู้

อีกนามหนึ่งสื่อถึงพวกที่เป็นตัวเมีย

ด้วยว่าเทวทูตตกสวรรค์เหล่านี้สามารถจำแลงเป็นเพศหนึ่งเพศใด

หรือทั้งสองเพศก็ได้แล้วแต่พวกมันจะพึงใจ

ร่างกายของพวกมันประกอบขึ้นจากสสารเนียนนุ่มแสนบริสุทธิ์ไร้

สิ่งเจือปน

ที่ไม่ถูกผูกมัดหรือจำกัดด้วยข้อต่อหรือแขนขา

ไม่ได้มีพื้นฐานอยู่บนโครงสร้างกระดูกอันแสนเปราะบาง

ไม่ต้องลำบากกับเนื้อหนังอันอู้อัยเยี่ยงมนุษย์

หากแต่สามารถมีรูปร่างอย่างใดก็ได้ตามแต่พวกมันจะเลือก

ไม่ว่าจะขยายให้ใหญ่หรือหดให้เล็ก

จะปรับให้ผิวขาวสว่างสดใสหรือคล้ำมืดก็ได้ทั้งนั้น

คุณสมบัติที่เอื้อให้พวกมันปฏิบัติการกิจเหนือธรรมชาติของพวกมัน

และกระทำการใด ๆ ไม่ว่าจะเพื่อความรักและดีงามหรือเกลียดชัง

และชั่วร้ายให้สำเร็จสมประสงค์

บ่อยครั้งที่ชาวอิสราเอลกลับปฏิเสธพระเจ้าผู้ทรงประทานอำนาจ

ให้กับพวกมันเหล่านี้

ละทิ้งแทนบูชาอันชอบธรรมของพระองค์

หันไปกราบกรานต่อเทพเจ้าอันน่าขยะแขยงพวกนี้

และตั้งนั้นจึงได้รับการลงทัณฑ์จากพระองค์ให้ต้องเสียหัวของตน
พลีให้คมหอกคมดาบของกองทัพศัตรูอันต่ำช้า
พร้อมกับเหล่าเทพกลุ่มนั้นตามมาด้วยแอสโฮเรีต
ผู้ที่ชาวฟินิเซียนเรียกขานด้วยนามแอสตาเต ราชินีแห่งสวรรค์
ด้วยลักษณะเด่นคือเขาสองข้างที่โค้งเป็นรูปจันทร์เสี้ยวของนาง
อันทุกคำคิณสาวพรหมจารีชาวซีโดเนียจะคอยประกอบพิธีสักการ-

บูชา

ใต้แสงจันทร์ต่อหน้ารูปปั้นนางด้วยการอธิษฐานและการขับลำนำ
ซึ่งตั้งให้ได้ยินได้แม้แต่ในไซออน

จากวิหารของนางซึ่งตั้งอยู่บนภูเขาอันน่ารังเกียจลูกนั้น⁴³

ที่ถูกสร้างขึ้นโดยราชาผู้ต้องการเอาใจภรรยา⁴⁴

ผู้ที่—แม้ว่าจะมีจิตใจอันยิ่งใหญ่—ถูกล่อลวงให้หลงทางโดยมารยา

หญิงงามผู้หลงบุชารูปเคารพ

และกลายเป็นผู้หลงเคารพรูปปั้นเสียเอง

จากข้างหลังที่ตามมาคือตั้มมุซ

ซึ่งทุก ๆ ปีความตายของมันในเลบานอน

จะล่อใจหญิงสาวชาวซีเรียให้มาครวญคร่ำไว้อาลัยมัน

⁴³ Mount of Olives

⁴⁴ ราชาไซโดมอน

ร่วมกันตลอดวันฤดูร้อนด้วยลำนำแห่งรัก⁴⁵

ในระหว่างที่แม่น้ำอโดนิสที่ไหลจากเทือกเขาที่เป็นถิ่นฐานของมันลงสู่ทะเลจะเปลี่ยนเป็นสีม่วง⁴⁶

เชื่อกันว่าเป็นเพราะเลือดที่หลั่งรินจากบาดแผลของตั้มมุชในแต่ละปี
ตำนานความรักอันแสนหวานใจ⁴⁷ แพร์เชื้อเพื่อฝันใฝ่บุตรีชาวไซออน
จนพวกนางร้อนรุ่มด้วยแรงปรารถนา

⁴⁵ Thammuz (ตั้มมุช หรือทัมมุส) (หรือในชื่อและการสะกดรูปแบบอื่น ๆ เช่น Dumuzid, Dumuzi, หรือ Tammuz) คือเทพโบราณที่มีต้นกำเนิดจากชาวเมโสโปเตเมีย ชาวสุเมเรียนรู้จักในนาม *เทพตุมุซิดผู้คุ้มครอง* (Dumuzid the Shepherd) ในขณะที่ชาวคานาอันรู้จักในชื่อ *เทพเอดอน* (Adon) ได้รับการนับถือในฐานะเทพแห่งการเกษตรและคนเลี้ยงแกะ ตั้มมุชเป็นพระชายาองค์แรกและองค์หลักของเทพี *อินันนา* (Inanna) ซึ่งในภายหลังเป็นที่รู้จักในนาม *อิซทาร์* (Ishtar) ตรงนี้มีต้นตออ้างอิงถึงตำนานตั้มมุชและอินันนา ตอนที่อินันนาลงไปสู่ปรโลก เมื่ออินันนากลับจากปรโลกและเห็นว่าตั้มมุชใช้ชีวิตอย่างมีความสุขและไม่ได้ไว้อาลัยให้นางอย่างเหมาะสม อินันนาจึงให้ปีศาจเอาตัวตั้มมุชไปอยู่ในปรโลกแทนที่นาง ต่อมาอินันนาเกิดเสียใจกับการตัดสินใจดังกล่าวจึงประกาศิตให้ในแต่ละปีตั้มมุชต้องใช้เวลาอยู่ในปรโลกครึ่งปีและอีกครึ่งปีขึ้นมาอยู่บนโลกกับนาง หรือก็คือเป็นลักษณะของการตายและเกิดใหม่ที่ดำเนินไปทุกปี ชาวเมโสโปเตเมียเชื่อว่าวงจรการเกิดและตายแต่ละปีของตั้มมุชเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดฤดูกาล เมื่อตั้มมุชตายโลกจะเข้าสู่ฤดูร้อน ดังนั้นจึงกลายเป็นธรรมเนียมที่ผู้นับถือเทพตั้มมุชจะร่วมกันประกอบพิธีไว้อาลัยต่อการจากไปในช่วงกลางฤดูร้อนของทุกปี อย่างในที่นี้คือด้วยการร้องเพลง

⁴⁶ แม่น้ำอโดนิสจะมีการเปลี่ยนสีที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ตามตำนานเชื่อว่าเป็นเพราะเลือดที่หลั่งจากเทพ อโดนิส (หรือก็คือตั้มมุชนั่นแหละ) ที่สิ้นชีพทุกปี สันนิษฐานว่าเกิดจากโคลนที่มีธาตุเหล็กเป็นส่วนประกอบถูกชะล้างจากฝนที่ตกลงมาและไหลมากับสายน้ำ หรืออีกข้อสันนิษฐานที่สุนทรียกว่าคือเชื่อว่าสายน้ำเปลี่ยนเป็นสีม่วงเพราะกลีบดอกอโดนิสม่วงที่ร่วงลงมา และเพราะเมล็ดต้นระบุในที่นี้ว่าสายน้ำเปลี่ยนเป็นสีม่วง เขาจึงน่าจะคิดว่ากลีบดอกไม้คือต้นเหตุ

⁴⁷ นอกจากตำนานของอินันนาและตั้มมุชแล้ว ในที่นี้มีต้นตอจะอ้างอิงถึงบทประพันธ์ของเชคสเปียร์เรื่อง *วินด์และอโดนิส* ซึ่งอ้างอิงจากตำนานความรักที่ไม่สมหวังของเทพีแห่งความรัก วินัส (หรือชื่อโฟรโดท) กับชายหนุ่มนามอโดนิส ผู้ถูกห่มป่าชำระระหว่างการล่าสัตว์ ด้วยความเสียใจวินัสจึงเปลี่ยนให้อโดนิสกลายเป็นดอกไม้ซึ่งตายและคืนชีพทุก ๆ ปี และประกาศเทศกาลอโดเนีย (*Adonia Festival*) เพื่อไว้อาลัยต่อการจากไปของอโดนิส งานฉลองเทศกาลอโดเนียจะกระทำกันทุกปีช่วงกลางฤดูร้อน // ข้อสังเกต นี่เป็นตัวอย่างของการรับช่วงต่อแนวคิดและความเชื่อของอารยธรรมโบราณ อันชาวกรีกรับช่วงต่อแนวคิดการเฉลิมฉลองฤดูร้อนต่อมาจากชาวสุเมเรียนและปรับรายละเอียดให้เข้ากับ

พฤติกรรมนอกรีตที่ทวารทางเข้าวิหารอันศักดิ์สิทธิ์ของพวกนางคือ
สิ่งที่เอเสเคียลได้เห็น⁴⁸

เมื่อครั้งนิมิตของพระเจ้าเป็นเจ้านำเอเสเคียลไปสำรวจพฤติกรรมการ
บูชารูปปั้นนอกรีตของชาวยูดาห์ผู้ตีตนออกหากจากพระองค์⁴⁹

จากนั้นตามมาด้วยมันผู้เส้ร่าโศกาเป็นนักหนา

เมื่อครั้งหีบแห่งพันธสัญญาที่เหล่าสาวกของมันยึดมาได้กลับนำ
ความฉิบหายมาสู่รูปเคารพที่มีลักษณะเยี่ยงสัตว์เดรัจฉานของมัน

บริบทหลังคมและความเชื่อของตน // เกร็ดความรู้ ดอกไม้ในที่นี้คือดอกไม้จำพวก Anemone หรือดอกไม้แห่งสายลม (Anemone เป็นภาษากรีกแปลว่า Daughter of the Wind (บุตรแห่งสายลม)) ดอกไม้ชนิดนี้หลังจากดอกไม้บานจะสร้างกระเปาะเมล็ด กลีบดอกจะร่วงโรยและปลิวไปตามสายลม ซึ่งพัดพากระเปาะเมล็ดกระจายไปตกและเติบโตในที่อื่น ๆ ต่อไป ดังนั้นจึงเป็นที่เชื่อได้ว่าเวลาพุดอกไม้แห่งสายลมทุ่งใหญ่ ๆ ออกดอกและร่วงโรยลงไป กลีบดอกไม้จำนวนมากที่ถูกลมพัดปลิวไปตกในแม่น้ำย่อมจะสามารถย้อมสีของสายน้ำให้กลายเป็นสีแดงผสมม่วงจนดูเหมือนแม่น้ำโลหิต

⁴⁸ เนื้อความช่วงนี้อ้างอิงจากคัมภีร์ไบเบิล เอเสเคียล 8 (Ezekiel 8) อันพระเจ้ามาปรากฏตัวต่อเอเสเคียลและพาเอเสเคียล (ในลักษณะของร่างวิญญาณ) ไปดูพฤติกรรมของชาวยูดาห์ที่กระทำตีตนออกหากจากพระองค์; ความในบรรทัดนี้มาจาก เอเสเคียล 8 [14] แล้วพระองค์ทรงนำข้าพเจ้ามาที่ทางเข้าประตูทิศเหนือของพระวิหารขององค์พระผู้เป็นเจ้า ข้าพเจ้าเห็นพวกผู้หญิงนั่งร้องไห้ไว้อาลัยแก่พระทมมูส [15] พระองค์ตรัสว่า “บุตรมนุษย์เอ๋ย เจ้าเห็นแล้วใช่ไหม เจ้าจะได้เห็นสิ่งที่น่ารังเกียจยิ่งกว่านี้อีก”

⁴⁹ Alienated Judah ตรงนี้ต้องย้อนกลับไปพูดเรื่องชาวอิสราเอลไคต์ (Israelite) เล็กน้อย ชาวอิสราเอลไคต์หมายถึงชนเผ่าของบุตรชายทั้ง 12 ของอิสราเอล (นามเดิมยาโคบ) ซึ่งประกอบรวมกันเป็นชนชาติอิสราเอล (Nation of Israel) ชาวยูดาห์ (Judahite) จำเพาะเจาะจงหมายถึงชนเผ่าที่สืบเชื้อสายจากหนึ่งในบุตรทั้ง 12 ของอิสราเอลนามว่ายูดาห์ (Judah) ผู้เป็นบรรพบุรุษของชนเผ่ายูดาห์ที่กลายเป็นชาวยิวยุคปัจจุบัน // ส่วนคำว่า Alienated Judah นั้นอ้างถึงตอนที่ชาวยูดาห์จากราชอาณาจักรยูดาห์ถูกกวาดต้อนจากเยรูซาเล็มไปอยู่ที่บาบิลอนเพราะแพ้สงคราม ซึ่งเหตุการณ์นี้มีชื่อเรียกว่า Babylonian captivity (การถูกคุมขังอยู่ที่บาบิลอน) หรือ Babylonian exile (การถูกเนรเทศไปสูบาบิลอน) ในไบเบิลระบุว่านี่คือการลงโทษของพระเจ้าต่อชาวยูดาห์ที่หันไปเคารพนับถือเทพเพแกน หันไปสร้างและสักการะรูปบูชาหรือหันหลังให้แทนบูชาของพระองค์และหันไปบูชาดวงตะวันแทน (อ่าน เอเสเคียล 8 สำหรับรายละเอียด)

ซึ่งหัวและมือทั้งสองข้างของรูปปั้นถูกสะบัดกระเด็นกลางวิหารของ
มันเอง

กลิ้งตกอยู่ที่ธรณีประตูวิหาร

ขณะที่รูปบูชาของมันล้มคว่ำหน้าคะมำและนำความอัปอายมาสู่
สาวกของมัน

นามของมันคือเดกอน อสุรกายใต้สมุทร⁵⁰

ผู้มีร่างท่อนบนเป็นคน

และท่อนล่างเป็นปลา

แต่กระนั้นวิหารของมันก็กลับถูกตั้งอย่างสง่างามในโอไซตัส

ตัวมันเป็นที่หวาดกลัวตลอดทั่วทั้งชายฝั่งของปาเลสไตน์

ไปจนถึงในการและอีสกาลอน

และในอัครคารอนและเขตพรหมแดนของกาซ่า

⁵⁰ Dagon เทพโบราณที่เป็นที่นับถือกันในอาณาจักรซีเรียโบราณ // ข้อความตอนนี้อ้างอิงจากคัมภีร์ไบเบิล อันเป็นตอนที่
ที่หีบแห่งพันธสัญญาถูกชาวฟิลิสทีนยึดและนำไปเก็บไว้ในวิหารของเดกอนที่แอซดอด เข้าวันรุ่งขึ้นชาวเมืองพบว่ารูป
บูชาของเดกอนในวิหารกลับล้มในสภาพหน้าคว่ำอยู่ต่อหน้าหีบแห่งพันธสัญญา ชาวเมืองยกรูปปั้นกลับมาตั้งดั้งเดิม
แต่เช้าวันต่อมารูปปั้นก็ล้มลงมาอยู่ในสภาพราวกับหมอบศิโรราบต่อหน้าหีบแห่งพันธสัญญาอีกครั้ง ชาวเมืองยกรูปปั้น
ขึ้นมาตั้งอีก แต่เช้าวันที่สามพวกเขาพบว่าไม่เพียงรูปปั้นจะล้มลงมา แต่หัวและมือทั้งสองข้างของรูปปั้นยังแตกหักออก
จากตัวรูปปั้น // เกร็ดความรู้: ฝาของหีบพันธสัญญาเป็นฝาทองคำ มีชื่อเรียกว่า พระที่นั่งกรุณา (Mercy Seat) ซึ่งมีรูป
ปั้นของเซรูบสองรูปประดับอยู่ที่ปลายทั้งสองข้าง ถือกันว่าที่ว่างระหว่างเซรูบคือเป็นสถานที่พำนักบนโลกของพระเจ้า
และดังนั้นการที่รูปปั้นของเดกอนล้มหน้าคว่ำต่อหน้าหีบแห่งพันธสัญญาถึงสามครั้ง (และถึงขั้นแตกสลายในครั้งที่สาม)
จึงเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อว่าเดกอนนั้นไร้อำนาจโดยสิ้นเชิงต่อหน้าพระเจ้า และข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงนำความอัปอายมาสู่
ผู้นับถือเดกอนอย่างใหญ่หลวง

ต่อจากมันตามมาด้วยริมมอน⁵¹

ผู้มีศุนย์กลางอำนาจอยู่ในนครตามัสกัสอันงดงาม

ซึ่งตั้งอยู่เหนือดินแดนริมฝั่งแม่น้ำอับบานาและฟาร์ฟาร์

มันผู้นี้เป็นหนึ่งในตัวตั้งตัวตีที่ชักนำผู้คนไปจากพระนิเวศของ

พระเจ้า

ครั้งหนึ่งมันเคยสูญเสียสาวกผู้เป็นโรคเรื้อนให้กับพระองค์⁵²

ก่อนจะได้สาวกคนใหม่ที่เป็นราชามาแทน: *ราชาอาฮาซ* ผู้พิชิตผู้โง่

งม

ซึ่งริมมอนหว่านล้อมให้หรือทำลายแทนบูชาพระเจ้าที่แท้จริง

และเปลี่ยนแทนด้วยแทนบูชาเทพเจ้าจากซีเรีย

อันอาฮาซใช้ประกอบพิธีเผาเครื่องเช่นสังเวยอันน่าชิงชัง

และกราบไหว้บูชาทวยเทพของผู้คนที่เอาชัยเหนือตนในที่สุด

หลังจากนั้นตามมาด้วยกลุ่มเทวทูตตกสวรรค์ผู้เลื่องลือระบือนามแต่

ครั้งบรรพกาล

⁵¹ Rimmon หรือ Hadad เทพโบราณที่เป็นที่นับถือแพร่หลายในซีเรีย และตามประสาเทพโบราณที่มีการเผยแพร่และรับช่วงแนวคิดระหว่างอารยธรรมจึงเป็นที่รู้จักในหลาย ๆ ชื่อและหลาย ๆ อารยธรรมโบราณแถบนั้น (ขอไม่ลงรายละเอียด)

⁵² อ้างอิงถึงบทหนึ่งในคัมภีร์ไบเบิล (2 Kings 5) อันแม่ทัพนายกองนาม *นามัน (Naaman)* ของราชาแห่งนครอาร์มี ผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อนได้รับการรักษาให้หายโดยคำแนะนำของเอลีซา ผู้เผยพระวจนะ และเมื่อหายจากโรคเรื้อน นามันจึงเลิกนับถือเทพเจ้าอื่นใดและปวารณาตัวที่จะบูชาพระยาห์เวห์ในฐานะพระเจ้าที่แท้จริงเพียงพระองค์เดียว

ไอซิริส ไอซิส ฮอรัส และขบวนเหล่าสาวกของพวกเขา⁵³

พวกมันใช้รูปลักษณ์และเวทมนตร์อันชั่วร้ายล่อลวงให้ชาวอียิปต์ และนักบวชหญิงของพวกเขา

หันมากราบไหว้บูชาเทพเจ้าที่มีร่างกายผสมลักษณะของสัตว์หน้าคน

แทนที่จะเป็นเทพที่มีรูปลักษณ์เยี่ยงมนุษย์

แม้แต่ชาวอิสราเอลก็ไม่พินิตติเชื่อวิปริตจากพวกมัน

เมื่อครั้งที่ชาวอิสราเอลใช้ทองคำที่หยิบยืมมาหลอมสร้างเป็นรูปบูชา ลูกวัวทองคำที่เขาโอเร็บ⁵⁴

และครั้งที่ราชาจอมพยศทำเรื่องผิดบาปเดียวกันนี้เป็นครั้งที่สองที่ เมืองเบธเอลและदान⁵⁵

⁵³ ไอซิริส (Osiris) เทพแห่งชีวิตหลังความตาย; ไอซิส (Isis) ภริยาของไอซิริสและเทพีแห่งเวทมนตร์และความอุดมสมบูรณ์; และฮอรัส (Horus) (บ้างก็เรียก Orus (ออรัส)) เทพแห่งท้องฟ้า บุตรแห่งไอซิริสและไอซิส ส่วนคำว่า “ขบวนเหล่าสาวก” ในที่นี้หมายถึงเทพองค์เล็กองค์น้อยอื่น ๆ ตามความเชื่อของชาวอียิปต์

⁵⁴ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล Exodus (อพยพ) 32: [1] เมื่อเหล่าประชากรเห็นว่าโมเสสล่าช้าไม่กลับลงมาจากภูเขา จึงพากันไปหาอาโรนและกล่าวว่า “มาเถิด ช่วยสร้างเทพเจ้าขึ้นมา นำพวกเราไป เพราะเราไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับโมเสสผู้ซึ่งนำพวกเราออกมาจากอียิปต์” [2] อาโรนตอบพวกเขาว่า “ถอดตุ้มหูทองคำซึ่งภรรยา ลูกชาย และลูกสาวของพวกท่านสวมอยู่มาให้ข้าพเจ้าสิ” [3] ดังนั้นประชาชนทั้งปวงจึงนำตุ้มหูมาอบให้อาโรน [4] เขาใช้ทองคำนั้นหล่อลูกวัวขึ้นมาตัวหนึ่ง คนทั้งหลายต่างพูดกันว่า “อิสราเอลเอ๋ย นี่คือนำเทพเจ้าของท่านผู้นำท่านออกมาจากอียิปต์”

⁵⁵ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล 1 Kings (1 พงศกษัตริย์) 12: อันราชาเยโรโบอัม (Jeroboam) สร้างรูปบูชาวัวทองคำขึ้นที่เมืองเบธเอลและदानเพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนกลับไปสักการะพระเจ้าที่เยรูซาเล็ม ความว่า: [27] หากประชากรเหล่านี้ไปถวายเครื่องบูชาที่พระวิหารขององค์พระผู้เป็นเจ้าในเยรูซาเล็ม พวกเขาจะกลับไปสวามิภักดิ์ต่อกษัตริย์เรโหโบอัมแห่งยูดาห์นายของเขา เขาจะฆ่าเขาและหันกลับไปหากษัตริย์เรโหโบอัม” [28] หลังจากขอคำแนะนำของที่ปรึกษาแล้ว กษัตริย์เรโหโบอัมจึงทรงสร้างลูกวัวทองคำสองตัว และแจ้งประชากรว่า “เป็นเรื่องยุ่งยากเกินไปที่จะเดินทางไปถึง

ด้วยการเปรียบเทียบพระเจ้าผู้สร้างตนขึ้นมา กับวัวที่กินหญ้าอยู่กลางทุ่ง
พระยะโฮวา

ผู้ซึ่งคืนหนึ่งในระหว่างที่พระองค์เสด็จผ่านอียิปต์

ได้ทำลายล้างบุตรหัวปีและเทพเจ้าร่างสัตว์เดรัจฉานทั้งหลายของ
อียิปต์จนสิ้นซาก⁵⁶

เบเลียลคือผู้ที่เดินเข้ามาเป็นลำดับสุดท้าย

แต่ในบรรดาเทวดาตกสวรรค์ทั้งหลายไม่มีใครได้อีกแล้วที่จะต่ำช้า
ลามกเท่ามัน

ไม่มีใครอีกแล้วที่จะรักการทำเรื่องชั่วร้ายแค่เพราะคลั่งไคล้ในความ
เลวทรามมากเท่ามัน

สำหรับมันผู้นี้ไม่มีใครสร้างวิหารให้หรือตั้งแท่นบูชาวางเครื่องสังเวย
ให้มัน⁵⁷

กรุงเยรูซาเล็ม ฟัน้องอิสราเอลทั้งหลาย นี่แหละเทพเจ้าของท่านซึ่งได้นำท่านออกมาจากอียิปต์” [29] พระองค์ทรงตั้ง
ลูกวัวทองคำตัวหนึ่งไว้ที่เบธเอล ส่วนอีกตัวหนึ่งอยู่ที่ดาน

⁵⁶ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล Exodus (อพยพ) 12: [12] ในคืนเดียวกันนั้นเราจะไปทั่วอียิปต์และประหารลูกหัวปี
ทั้งหมดไม่ว่าของคนหรือของสัตว์ และจะลงโทษพระทั้งปวงของอียิปต์ เราคือพระยาห์เวห์

⁵⁷ นี้ก็เพราะถือกันว่าเบเลียลเป็นปีศาจผู้ทรงอำนาจรองจากแคซาตาน ถือเป็นราชาปีศาจแห่งความชั่วร้าย การผิด
ศีลธรรม ความไร้ยางอายและความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกสถานที่ ไม่ว่าจะในท้องพระโรง
พระราชวัง (ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจการปกครอง เชื้อพระวงศ์) หรือเมืองใหญ่อันทรูรา (อันเป็นสถานที่ของความ
มั่งคั่ง พุ่มเฟียและความย่อยหย่อนทางศีลธรรม) ข้อความบรรทัดนี้สื่อว่าอิทธิพลของเบเลียลนั้นแผ่ขยายไพศาลไปตาม
สถานที่ต่าง ๆ และหมุ่คนทั้งหลายอย่างไม่จำกัด

แต่ก็ไม่มีปีศาจตนใดอีกแล้วที่จะปรากฏตัวตามวิหารและแท่นบูชา
ทั้งหลายบ่อยครั้งเท่ามัน

ยามที่นักบวชกลับกลายเป็นผู้ไม่เชื่อในพระเจ้า

อย่างกรณีบุตรของเอลี⁵⁸

ผู้เปลี่ยนพระนิเวศของพระเจ้าให้กลายเป็นสถานที่อันมากลั่นไปด้วย
ราคะตัณหาและความรุนแรง

นอกจากนี้ อธิพลของเบเลียลยังแผ่ไปตามห้องพระโรงและ
พระราชวัง

และปรากฏอยู่ตามนครอันทรูหราทั้งหลาย

ตามสถานที่อันเสียงดังอิงอลจากความโกลาหลลอยขึ้นไปเหนือยอด
ตึกที่สูงที่สุดในเมืองแห่งนั้น

และในสถานที่อันเต็มไปด้วยเสียงของการต่อสู้และการกระทำอัน
ป่าเถื่อน

เมื่อยามราตรีเข้าปกคลุมท้องถนนไว้ด้วยความมืด

เมื่อนั้นเหล่าบุตรของเบเลียลก็จะออกท่องเที่ยวไป

เพ่นพ่านไปทั่วอย่างคึกคะนองด้วยความทะลึ่งอวดดีและความ
เมามาย

⁵⁸ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล (1 Samuel 2) “บุตรผู้ชั่วร้ายของเอลี” เอลีเป็นมหาปุโรหิต (High Priest) บุตรของเอลีย่อมมีสถานะเป็นนักบวชไปด้วย แต่บุตรของเอลีกลับหลงระเห็จกับการใช้อำนาจและอิทธิพลของตนในทางที่ผิด เช่น การใช้กำลังขูดคร่ำหญิงสาวที่ประจำอยู่ที่ทางเข้าเดินที่นัดพบหรือใช้อำนาจแย่งเอาเครื่องบูชาดี ๆ มารับประทานเสียก่อน และนี่ทำให้พวกเขากลายเป็นบุตรของเบเลียลไป (Sons Of BELIAL หรือสาวกของเบเลียลนั่นเอง)

ดังที่ปรากฏในท้องถนนของนครโซดอม⁵⁹

และตั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกิเบอาห์ค่าสินนั้น⁶⁰

อันคร่ำเรื้อนที่ตามปกติเปิดบ้านต้อนรับผู้มาเยือนด้วยไมตรี

กลับต้องยอมสละสตรีในบ้านเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ชายถูกข่มขืน

ที่ไล่เลียงมานี้คือเหล่าราชาปีศาจผู้ทรงศักดิ์และฤทธานุภาพ

ในกองทัพซาตาน

นอกจากพวกมันก็ยังมีปีศาจอื่น ๆ อีกมากมายเกินกว่าจะไล่เลียงได้

หมด

⁵⁹ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล (Genesis 19) อันเล่าถึงตอนที่สองทูตสวรรค์มาเยือนเมืองโซดอม (เมืองที่ได้ชื่อว่าเต็มไปด้วยคนบาป) ตอนพลบค่ำและได้พบกับโลท โลทเชิญสองทูตสวรรค์ไปพักที่บ้าน แต่ตกลางคืนพวกผู้ชายในเมืองโซดอมก็มารุมล้อมบ้านของโลท ตะโกนเรียกร้องให้โลทเอาตัวชายแปลกหน้าออกไปให้พวกเขาพร้อมหลับนอนด้วย พฤติการณ์อันชั่วร้ายของคนเหล่านี้เป็นเสมือนฟางเส้นสุดท้ายที่ทำให้เมืองโซดอมถูกทำลายในเช้าวันรุ่งขึ้น

⁶⁰ อ้างถึงข้อความจากคัมภีร์ไบเบิล (Judges 19-20) อันข่าวเมืองกิเบอาห์กลุ่มหนึ่งพยายามจะข่มขืนนักเดินทางชาวเลวี ซึ่งกลับจากไปรับตัวภรรยาที่น้อยที่บ้านพ่อตาและมาหยุดพักระหว่างทางที่เมืองนี้ นักเดินทางผู้นั้นส่งตัวภรรยาให้ชายกลุ่มนั้น ซึ่งข่มขืนนางอย่างโหดร้ายทารุณจนสุดท้ายนางสิ้นใจจากอาการบาดเจ็บที่ได้รับ ดังความว่า: [21] ชายชราจึงพาคนเหล่านั้นไปที่บ้านของเขาและให้อาหารแก่ลา หลังจากที่พวกเขาล้างเท้าแล้ว ก็กินดื่มด้วยกัน [22] ขณะที่พวกเขากำลังรื่นเริงอยู่นั้น ก็มีกลุ่มคนชั่วของเมืองนั้นมาล้อมบ้านชายชราไว้ แล้วทุบประตู พร้อมทั้งตะโกนใส่ชายชราเจ้าของบ้านว่า “จงนำชายคนนั้นที่มาพักอยู่ในบ้านของเจ้าออกมา เพื่อเราจะได้ร่วมเพศกับเขา” [23] เจ้าของบ้านผู้นั้นจึงออกไปข้างนอกพูดกับคนเหล่านั้นว่า “ไม่ได้หรอกเพื่อนเอ๋ย อย่าทำสิ่งเลวทรามต่ำช้าเช่นนั้นเลย เพราะว่าเขาเป็นแขกของข้าพเจ้า อย่าทำสิ่งน่าละอายนี้เลย [24] นี่แน่ะ ข้าพเจ้าจะพาลูกสาวพรหมจารีของข้าพเจ้าและภรรยาที่น้อยของชายคนนั้นออกมาให้พวกท่านทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ แต่อย่าทำสิ่งน่าละอายกับชายคนนั้นเลย” [25] แต่พวกเขาไม่ยอมฟัง ชายตระกูลเลวีจึงผลัดภรรยาที่น้อยออกไป คนเหล่านั้นก็รุมข่มขืนและทำร้ายนางตลอดคืน แล้วปล่อยตัวนางมาเมื่อรุ่งสาง [26] นางจึงกลับมาที่บ้านที่สามีของนางพักอยู่ แล้วล้มลงที่หน้าประตูบ้าน นอนอยู่ที่นั่นจนกระทั่งสว่าง

แม้ว่าชื่อเสียงของพวกมันจะขจรไกลและได้รับการกราบไหว้บูชา
อย่างแพร่หลาย

อย่างพวกเทพเจ้าของชาวไอโอเนียน⁶¹ ผู้สืบเชื้อสายมาจากยาวาน⁶²
ที่แม้จะได้รับการสักการะในฐานะเทพเจ้า

แต่ก็ถือกำเนิดขึ้นมาหลังกาลกำเนิดสวรรคและโลกเนิ่นนานนัก⁶³

พวกมันอวดโอ่ว่าตนสืบเชื้อสายมาจากเทพไททันโครนอส

หรือที่รู้จักกันในนามแซตเทิร์น

บุตรคนแรกของมหาเทพแห่งสวรรคอุรานุส

ผู้ให้กำเนิดเทพไททันร่างมहींมากมายหลายองค์

ก่อนที่จะถูกโค่นลงจากบัลลังก์ด้วยฝีมือของแซตเทิร์นผู้ต้องการทวง
สิทธิ์ตามกำเนิดของตน

อันภายหลังก็ประสบชะตากรรมในลักษณะเดียวกันด้วยฝีมือของ
จูปีเตอร์

⁶¹ ไอโอเนีย (Ionia) ชื่อดินแดนยุคโบราณ ถือเป็นกลุ่มย่อยหนึ่งของชาวกรีกโบราณ อันประกอบไปด้วยชาว Dorians, Aeolians, Achaeans, และ Ionians คำว่าเทพเจ้าของชาวไอโอเนียนในที่นี้หมายถึงบรรดาเทพของชาวกรีกนั่นเอง

⁶² เชื่อกันว่าชาวไอโอเนียนเป็นลูกหลานของยาวาน (Javan) บุตรคนที่สี่ของยาเฟท (Japhet) ผู้เป็นบุตรคนที่สามของโนอาห์

⁶³ ในสายตาของมิลตัน เทพเจ้ากรีกถือเป็นตัวอย่างของเทพเจ้าจอมปลอม เพราะเทพเหล่านี้กำเนิดขึ้นหลังจากที่สวรรคและโลกถือกำเนิดขึ้นมาแล้ว แตกต่างกับพระเจ้าที่แท้จริงผู้เป็นนิรันดร์ (Eternal) // คำว่าสวรรคและโลกในที่นี้หมายถึงเทพบิดาแห่งท้องฟ้าและสวรรค อุรานุส (Uranus) และเทพมารดาพระแม่ธรณี ไกอ่า (Gaia) ผู้ให้กำเนิดเทพไททัน (Titans) ซึ่งถือกันว่าเป็นต้นกำเนิดของเหล่าเทพกรีกอีกทอดหนึ่ง

ผู้เป็นบุตรของแซตเทิร์นกับเทพีเรีย⁶⁴

ด้วยเหตุนี้จูปีเตอร์จึงขึ้นครองในฐานะผู้ชิงบัลลังก์

จากเทพตัวน้อยที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยไอดาจนเติบโตใหญ่ขึ้นที่ครีต⁶⁵

ต่อจากนั้นก็ขึ้นครองบัลลังก์เหนือยอดเขาอันหนาวเหน็บที่ปกคลุม

ไปด้วยหิมะของโอลิมปัส

ปกครองใต้หล้าจากท้องฟ้าชั้นกลาง สวรรค์ชั้นสูงสุดแล้วที่มัน
ตะกายถึง⁶⁶

นอกจากนี้อิทธิพลของพวกมันยังเป็นที่รู้จักกันบนเขาเดลฟี⁶⁷

⁶⁴ เพื่อให้สับสน ตรงนี้ต้องแยกประเด็นก่อน (1) มิลตันกล่าวถึงเทพกรีกที่เขาเชื่อว่าเป็นเทพเจ้าจอมปลอม แต่แม้ว่าจะเริ่มต้นว่ากำลังกล่าวถึงเทพกรีก (Ionian Gods) มิลตันก็ใช้ชื่อของทั้งเทพกรีกและเทพโรมันผสมกัน (2) เริ่มจากอูรานุสและไททา เทพปฐมกำเนิดตามแนวคิดกรีก ผู้ให้กำเนิดเทพไททัน ต่อมาอูรานุสถูกเทพไททันภายใต้การนำของโครนอส—บุตรชายของตัวเอง—โค่นอำนาจ แต่ตัวโครนอสก็ถูกซุส—บุตรของโครนอส—โค่นอำนาจอีกต่อ (3) ตรงนี้จะเริ่มลงเพราะมิลตันเอาชื่อแซตเทิร์นเข้ามา แซตเทิร์นกับโครนอสคือเทพองค์เดียวกัน ต่างกันแคโครนอสคือชื่อตามแนวความคิดกรีก แซตเทิร์นคือชื่อตามแนวความคิดโรมัน (4) ตามด้วยเอาชื่อจูปีเตอร์ หรือโจฟ เข้ามา เช่นชื่อก่อนจูปีเตอร์กับซุสคือเทพองค์เดียวกัน แต่จูปีเตอร์คือชื่อเทพโรมันและซุสคือชื่อเทพกรีก

⁶⁵ these first in CREET And IDA known ตรงนี้ตีความได้สองนัย คำแปลแรกของผู้แปลน่าจะเสนอไว้ ณ ที่นี้สื่อถึงตำนานเทพซุส ซึ่งรอดพ้นจากการถูกบิดาจับกินเพราะเทพีเรียนำตัวซุสไปซ่อนที่เกาะครีต และมอบให้อยู่ในความดูแลของนางไม้ (nymphs) สองนาง คือ Adrasteia and Ida; ส่วนคำแปลที่สองคือ “เทพกรีกเหล่านี้เป็นที่รู้จักและสักการะเบื้องต้นในแถบครีตและไอดา” สื่อถึงตำนานเทพกรีกซึ่งมีต้นกำเนิดและเป็นที่สักการะบูชาบนเกาะครีตและแถบภูเขาไอดาเป็นที่แรก

⁶⁶ rul'd the middle Air Thir highest Heav'n ตรงนี้ต้องอธิบายแนวคิดจักรวาล (Cosmos) ของกรีกเล็กน้อย ตำนานกรีกเชื่อว่าจักรวาลแบ่งออกเป็นสามส่วนหลัก ๆ คือ (1) สวรรค์ (หรือท้องฟ้า) อันมียอดเขาโอลิมปัสที่ประทับของเทพกรีกอยู่เป็นจุดสูงสุด (2) โลก และ (3) ยมโลก (Underworld) มิลตันเชื่อผ่านข้อความบรรทัดนี้ว่าเทพกรีกนั้นแท้จริงช่างต่ำต้อย ขึ้นไปสร้างสวรรค์ของตนอยู่ได้แค่ท้องฟ้าชั้นกลาง ๆ อันเทียบอะไรไม่ได้เลยกับสวรรค์ที่แท้จริง

⁶⁷ Delphi ชื่อเมืองโบราณที่มีความสำคัญตามตำนานเทพกรีก ซึ่งมีความเชื่อว่าเมืองแห่งนี้คือศูนย์กลางโลก

และในเมืองโดโดนา⁶⁸

และตลอดทั่วแนวพรมแดนทุกทิศของชนเผ่าตอเรียน

รวมถึงดินแดนที่แซตเทิร์นผ่านไปขณะลี้ภัยข้ามทะเลเอเดรียติกไปสู่

ทุ่งเฮสเพอเรียน⁶⁹

แผ่ขยายไปไกลจนถึงหมู่เกาะอันแสนห่างไกลในดินแดนของชาว

เคลต์⁷⁰

ทั้งหมดนี้คือตัวอย่างของเหล่าเทพทูตทกสวรรค์ที่หลังไหลมารวมตัว
กันเป็องหน้าชาตาน

ใบหน้าพวกมันทุกตนฉายแววโศกเศร้าท้อแท้

แต่กระนั้นก็ยังแฝงไว้ด้วยแววปิติอันเลื่อนราง

เมื่อได้เห็นว่ายใบหน้าของพวกมันไม่มีท่าที่สิ้นหวังแม้แต่น้อย

เมื่อได้เห็นว่ายพวกมันหาได้พ่ายแพ้ย่อยยับไม่เหลือเหลือไม่

แม้ว่าบนใบหน้าจอมมารจะฉายแววหุดหู่ไม่ต่างกับพวกมัน

แต่ในไม่ช้าจอมมารก็ตั้งสติฟื้นท่าที่ยิ่งผยองกลับมาดังเดิม

⁶⁸ Dodona ชื่อเมืองโบราณอีกเมืองที่มีความสำคัญตามตำนานเทพกรีก

⁶⁹ อธิบายเพิ่มเติม เราท่านอาจจะจำได้ราง ๆ ว่าโครนอส (แซตเทิร์น) ถูกซุส (จูปีเตอร์) จองจำในทาร์ทารัสไม่ใช่เหรอ ตรงนี้มีมิตต้นน่าจะอิงตำนานเทพโรมัน (ซึ่งก็มีหลายกระแสหลายสำนักจากกวีหลายคน) บางตำนาน (กรีก) ว่าซุสปลดปล่อยโครนอสหลังถูกจองจำในทาร์ทารัสได้พักหนึ่งและให้ไปปกครองเกาะ Isle of the Blessed ขณะที่ยังตำนาน (โรมัน อันมิลตันอ้างอิงมา) ก็ว่าแซตเทิร์นถูกเนรเทศข้ามทะเลและไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในแถบอิตาลี (ทุ่งแห่งเฮสเพอเรียน)

⁷⁰ หมายถึงเกาะอังกฤษ อันเป็นเขตที่อิทธิพลความเชื่อของโรมัน-กรีกแผ่ขยายมาถึง

อ้าปากเอ่ยวาจาที่ประกอบขึ้นจากถ้อยคำอันสูงส่งแต่ปราศจาก
เนื้อหาสาระ

อันปลุกปลอบขวัญกำลังใจที่โรยราและปลดเปลื้องความกลัวของ
พวกมัน

จากนั้นจอมมารออกคำสั่งพร้อมกับเสียงแตร

ให้พวกมันจงชูธงประจำตัวของจอมมารขึ้นมา

หน้าทีอันทรงเกียรติดังกล่าวถูกมอบให้อาซาเซล

เซรูบราบสูงใหญ่ผู้อ้างว่าหน้าที่นี้คือสิทธิของตน

อาซาเซลคลี่ธงประจำตัวของจอมจักรพรรดิจากปลายเสาที่ส่อง
ประกายแวววาว

ซึ่งเมื่อชูขึ้นสูงปลายธงจะโบกสะบัดตามสายลมสาดแสงเรืองรองราว
ดาวตก

ด้วยสะท้อนจากอัญมณีนานาและดินทองที่ปักไว้ในเนื้อผ้า

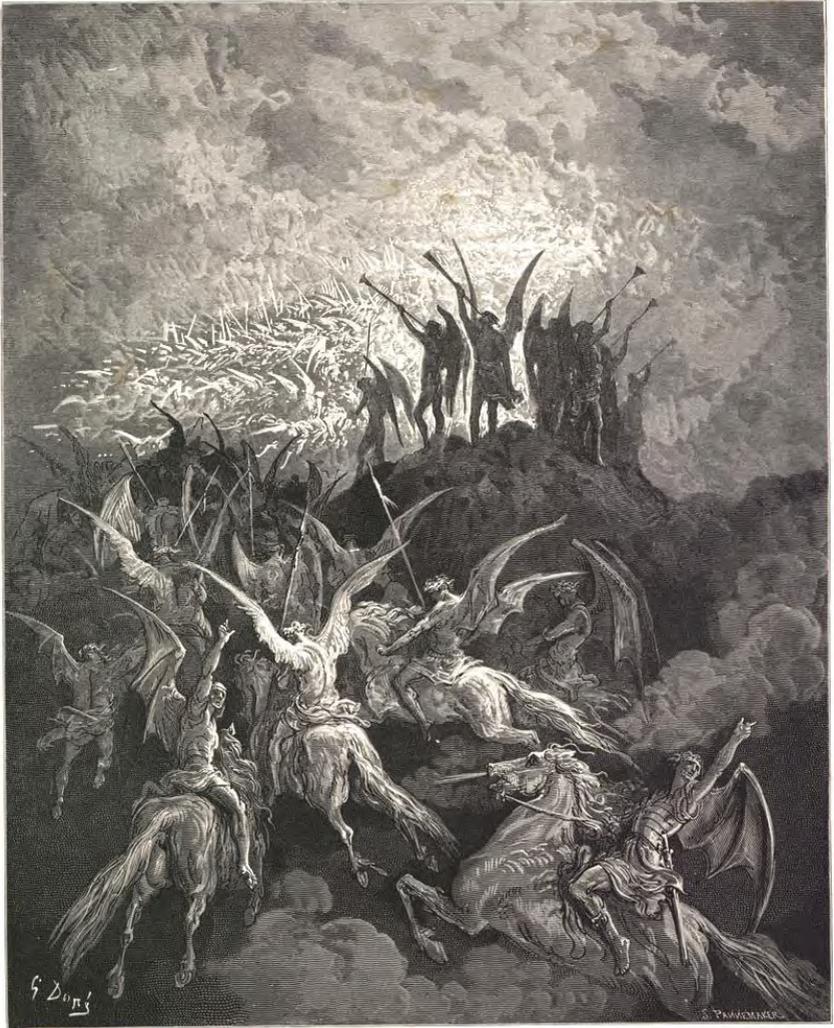
ประกอบขึ้นเป็นรูปตราและสัญลักษณ์ประจำตัวของอดีตเสราพิม

ระหว่างที่เสียงแตรประโคมโหมดังกระหึ่มราวเตรียมเข้าสู่สงคราม

สิ้นเสียงแตรกองทัพเหล่าเทวทูตตกสวรรค์เปล่งเสียงตะโกนขึ้น

พร้อมกัน

เสียงตะโกนที่ประสานเป็นหนึ่งเดียวของพวกมันดังสนั่นสะท้อนไป
ทั่วทั้งแดนนรกและสิ้นสะเทือนเลื่อนลั่นไปถึงดินแดนอื่น

นำพาความหวาดกลัวไปสู่อาณาจักรของห้วงแห่งความโกลาหลและ
ห้วงรัตติกาลดึกดำบรรพ์

ทันใดนั้นเองธงหมู่เหล่ากองทัพแห่งจอมมารก็ถูกชูขึ้นพร้อม
กัน

ธงสีดวงตะวันเบิกฟ้าหนึ่งหมื่นผืนโบกสะบัดอยู่กลางอากาศอันมืด
มัวของนรก

ตามมาด้วยหอกเล่มโตจำนวนมหาศาลที่ดูราวป่าขนาดมหิมายามชู
สูง

อันมีหมวกเกราะจำนวนเทียบเท่ากันชุมนุมกันอยู่เนืองแน่นด้านล่าง
และโล่จำนวนนับไม่ถ้วนที่เรียงต่อกันเป็นแถวยาวเหยียดไม่สิ้นสุด
ในไม่ช้าพวกมันก็เริ่มเคลื่อนไหวในลักษณะรูปขบวน *พาลังซ์*⁷¹ อัน
สมบูรณ์แบบ

ตามจังหวะกำกับจากเพลงขลุ่ยของพวกดอเรียน

อย่างที่ในอดีตใช้เพื่อขับกล่อมปลุกปลอบขวัญกำลังใจของเหล่า
วีรบุรุษระหว่างที่พวกเขาเตรียมตัวเข้าสู่สงคราม

ปลุกเร้าความกล้าหาญหนักแน่นมั่นคงขึ้นมาแทนความเตื่อดดาล
คลั่งแค้น

⁷¹ Phalanx รูปขบวนทหารราบรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า จุดเด่นคือการผสมผสานหลักกำแพงโล่ (Shield Wall) เข้าด้วยกันกับ
เม่นหอก (Spear hedge)

ปลุกกระตุ้นให้พวกเขาหวาดกลัวการต้องยอมแพ้หรือล่าถอย
มากกว่าความตาย

นอกจากนี้บทเพลงอันอ่อนโยนนี้ยังมีอำนาจช่วยบรรเทาความ
ตึงเครียดและปลอบประโลมจิตใจ

ขับไล่ความรู้สึกกั๊กกั่มตรมตรอม กังขากลางแครง หวาดกลัว
กริ่ง-เกรง โศกเศร้าระทมทุกข์

ให้สิ้นไปไม่ว่าจากใจมนุษย์สามัญหรืออมตะชน

ด้วยลมหายใจที่ประสานเป็นหนึ่งเดียวเพื่อเป้าหมายอันแน่วแน่
อย่างเดียวกัน

มวลมารเคลื่อนที่อย่างเจียบงันตามลำนน้ำลุ่มระรื่นหู

ซึ่งช่วยกลบเกลื่อนแต่ละก้าวอันเจ็บปวดยามพวกมันย่างย่ำไปบน
พื้นดินที่ลุ่มติดไฟ

และบัดนี้กำลังระดมพลตั้งแถวเคลื่อนขบวนมาข้างหน้า

สรรพอาวุธคมปลาส่องประกายวิบวาวจากขบวนทัพยาวเหยียดไร้ที่
สิ้นสุดอันน่าพรันพรึง

หอกและโล่กำกระชับอย่างพร้อมพรักรูราวกับกองทัพนักรบยุค
โบราณ

เผ่าร่อยอย่างสงบว่าจอมทัพผู้ทรงพลังจะมีบัญชาใดแก่พวกมัน

จอมมารกวาดสายตาซาญาศึกผ่านแถวทหารที่ยืนเรียงราย

ส่องสำรวจทั้งขบวนทัพจากต้นจรดปลาย

สังเกตแถวที่เรียงต่อซ้อนกันอย่างเป็นระเบียบของพวกมัน
ตรวจสอบใบหน้าและท่าที่อันองอาจอย่างทวยเทพของพวกมัน
นับจำนวนรวยบยอดของพวกมัน
และตอนนี้ดวงใจของซาตานก็พองโตด้วยความภาคภูมิใจ

ในพลังอำนาจของตัวเองที่ยิ่งเห็นก็ยิ่งเสริมกำลังใจมันให้เข้มแข็ง
มันคงยิ่งขึ้น

เพราะหลังจากมนุษย์ถูกสร้างก็ไม่มีผู้ใดรวบรวมกองทัพได้ยิ่งใหญ่
เกรียงไกรเท่านี้อีกแล้ว

เทียบกับทวยเทพผู้ทรงพลังเหล่านี้ กองทัพของมนุษย์ก็ไม่ต่างกับ
พวกพิกมี⁷² ที่ถูกนกกระสาฆ่าเหยื่อ

ต่อให้รวมพวกยักษ์ทั้งหลายที่เข้าร่วมสมรภูมิที่*เฟลกรา*⁷³

จับมือมาด้วยกันกับเหล่าวีรบุรุษจากมหาสงครามที่*ธีบส์*และ
*อิลีเยม*⁷⁴

รวมทั้งบรรดาเทพชั้นรองที่เข้าร่วมกับคู่สงครามทั้งสองฝ่าย

⁷² ตรงนี้มีจุดอันอ้างถึงตำนานของพวกพิกมี (Pygmies) ซึ่งเป็นเผ่ามนุษย์ตัวจิ๋วจากตำนานเทพกรีก (สูงราว ๆ 27 นิ้ว) ซึ่งเล่าว่าชาวพิกมีทำสงครามกับพวกนกกระสาเป็นประจำทุกปี ในช่วงที่นกกระสาอพยพหนีหนาวลงใต้และรุกรานเข้าไปอาศัยอยู่ในดินแดนของพวกพิกมี เหยียบย่ำไร่นาของพวกเขา ชาวพิกมีจึงตอบโต้ด้วยการยกทัพไปยังทุ่งที่นกกระสาวางไข่ ไล่ล่าไข่นกกระสาและลูกนกมากินเพื่อป้องกันไม่ให้พวกมันเพิ่มจำนวนจนพวกเขารับมือไม่ไหว ระวังจะสู้รบกับชาวเผ่าพิกมี (หรือปิ๊กมี) ที่มีตัวตนอยู่จริง อันมีต้นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกากลาง

⁷³ Phlegra เป็นสถานที่ที่มีอยู่จริงอันถูกอ้างถึงในตำนานเทพกรีกและโรมันว่าเป็นสมรภูมิในศึกสุดท้ายระหว่างซุสกับพวกยักษ์ (Giants *คนละพวกกับ Titans) ในสงคราม Gigantomachy ก่อนที่ซุสจะเป็นฝ่ายได้ชัยในที่สุด

⁷⁴ ธีบส์ (Thebes) และอิลีเยม (Ilium ชื่อภาษาละตินของกรุงทรอย [Troy]) เป็นฉากมหาสงครามในตำนานกรีก

และแถมด้วยเหล่าอัศวินที่เล่าขานในลำนํ้าและตำนานของอาเธอร์
บุตรแห่งอูเธอร์

ผู้นำเหล่าอัศวินทั้งชาวอังกฤษและชาวอาร์มอริกกัน⁷⁵

และบรรดาอัศวินทั้งหลาย ไม่ว่าจะป็นชาวคริสเตียนผู้เคยผ่านพิธี
บัพติศมาหรือพวกนอกรีตศาสนา

ที่เข้าร่วมสงครามรบพุ่งบนหลังม้าในสมรภูมิที่แอสปรัมม็องต์หรือ
มงโตบ็อง

ตามัสกัส หรือโมรีอ็อกโก หรือเทรพิซอนด์

รวมด้วยเหล่านักรบที่เมืองไบเซอร์ตาส่งออกเดินทางจากชายฝั่ง
แอฟริกา

เมื่อครั้งที่ชาร์เลอมาญและขุนศึกทั้งหลายของพระองค์พ่ายศึกที่
ฟอนทาราเบีย⁷⁶

แต่ต่อให้รวมกองทัพทั้งหมดของมนุษย์เข้าด้วยกัน

ก็ยังเทียบไม่ได้เลยกับกองทัพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกร

ที่ปรากฏต่อสายตาจอมทัพผู้ชั่วร้ายของพวกมัน

⁷⁵ BRITISH and ARMORIC Knights ตามตำนานกษัตริย์อาเธอร์ บรรดาอัศวินที่เข้าร่วมกลุ่มอัศวินใต้ะกลมของ
พระองค์มีถิ่นกำเนิดอันหลากหลาย ทั้งที่เป็นชาวอังกฤษโดยกำเนิดและบางส่วนที่มาจากถิ่นอื่น ในที่นี้มีมิลตันอ้างอิงถึง
อัศวินที่มาจากดินแดนชื่อ Armorica (ชื่อโบราณของ Brittany ดินแดนในประเทศฝรั่งเศส) ที่ว่ากันว่าเป็นถิ่นกำเนิดของ
ลานเชลอต (Lancelot)

⁷⁶ อ้างอิงถึงเหตุการณ์ตอนสมรภูมิที่ช่องเขารองเซวู (Battle of Roncevaux Pass) อินทัพของชาร์เลอมาญถูกขุมโจมตี
แม้จะแตกพ่ายถอยร่น แต่ชาร์เลอมาญก็ถอนกำลังกลับมาได้โดยไม่ประสะบความสูญเสียมากนัก

ผู้ยืนหยัดด้วยท่วงท่าหยิ่งทะนงองอาจและร่างกายสูงใหญ่เหนือผู้ใด
ทั้งปวงในที่นั้น

ร่างชาตानสูงตระหง่านราวหอคอย

เรือนกายของมันยังไม่สูญสิ้นแสงสว่างที่พระเจ้าประทานให้ไปโดย
สิ้นเชิง

แม้จะพ่ายแพ้อยู่ยับ มันยังคงลักษณะของอัครทูตสวรรค์อย่าง
ครบถ้วน

สิริที่เคยรุ่งโรจน์ของมันหม่นมัวไปบางส่วน⁷⁷

อย่างแสงตะวันรุ่งยามส่องผ่านม่านหมอกหนาที่ขอบฟ้า

ที่แม้จะสาดแสงเรื่อเรือง แต่ก็ปราศจากความมั่งเมื่อง

หรืออย่างแสงตะวันยามสุริยคราสที่ส่องผ่านดวงจันทร์ที่บดบัง

เหลือเพียงแสงสลัวรางที่ส่องปกคลุมประชาชาติครึ่งโลก

และนำความหวาดกลัวต่อความเปลี่ยนแปลงมาสู่ราชาผู้สับสน
ทั้งหลาย

เช่นนั้นเองที่สิริของมันหม่นลงและอย่างไรก็ยิ่งรุ่งโรจน์เหนืออัครทูต
สวรรค์ทั้งหลาย

⁷⁷ อธิบายคำแปล ถึงอย่างไรแล้วชาตानก็คือทูตสวรรค์ที่พระเจ้าทรงสร้าง แม้จะเทียบกันไม่ได้กับพระสิริ (Glory) อันเป็นนิรันดร์ของพระองค์ (อันเจิดจ้ารุนแรงเสียจนทูตสวรรค์ผู้รับใช้ใกล้ชิดต้องงอปากขึ้นมาปิดตาเอาไว้ตลอดเวลา) แต่สิริ (หรือพลังอำนาจที่แผ่รังสีออกมา) ของชาตानแต่เดิมาก็ทรงพลังไม่น้อย จนมันคิดว่าตัวเองจะยกตนเทียบชั้นและขึ้นเป็นผู้ครองสวรรค์แทนพระองค์ได้ และแม้แต่ในสภาพที่ถูกขับออกจากสวรรค์ สิริของมันก็ไม่ได้ดับสูญไปโดยสิ้นเชิง เพียงแต่ด้อยลงไปมาก

มาตราว่าใบหน้าของมันเป็นระดับด้วยรอยแผลเป็นที่สายฟ้าฟาดผาก
ทิ้งไว้:

คืออันขมวดมุ่นจนผิวย่นเป็นร่องลึก รอยระแวงระไวที่เห็นบนสอง
แก้มที่ซีดจาง

แต่สองตาไต้มนาคิ้วยังฉายแววกล้าหาญไม่ครั่นคร้าม
และความหึงพระนางที่เฝ้าวางแผนรอโอกาสแก้แค้น
แววตาของมันช่างโหดเหี้ยมนัก

แต่ขณะเดียวกันก็เผยร่องรอยแห่งความรู้สึกเสียใจและรอยอารมณ์
ยามมันกวาดตามองเหล่าผู้สมรู้ร่วมคิดในอาชญากรรมที่มันก่อ
พรรคพวกผู้ติดตามของมันผู้ครึ่งหนึ่งเคยเฉิดฉายอยู่บนสรวงสวรรค์
แต่บัดนี้กลับถูกลงทัณฑ์ให้เผชิญความทุกข์ทรมานไปตลอดกาล
ทูตสวรรค์นับล้านที่ถูกขับไล่ออกจากสวรรค์เพราะความผิดที่ตัวมัน

ก่อ

ถูกเนรเทศจากดินแดนแห่งสิริอันเป็นนิรันดร์จากความพยายามก่อ
กบฏของมัน

แต่กระนั้นพวกเขาก็ยังคงยืนหยัดอย่างภักดีต่อมัน

แม้บัดนี้สิริของพวกเขาได้ถูกทำลายย่อยยับ

เยี่ยงยามเพลิงสวรรค์ลุกไหม้ป่าต้นโอ๊กหรือภูเขาที่ปกคลุมไปด้วยต้น

ไพน์

แม้ว่าเรือนยอดใบเขียวจะถูกเผาไม่เหลือเหลือ แม้เปลือกจะถูกไฟ
ลนจนดำเป็นตอตะโก

ต้นไม้เหล่านั้นก็ยังยืนต้นตระหง่านอย่างยิ่งใหญ่

เหนือผืนป่าที่มอดไหม้

บัดนี้ลูซิเฟอร์เตรียมตัวที่จะกล่าววาทา

และตั้งมั่นเหล่าเทวทูตตกสวรรค์จึงแปรขบวนโอบปีกทั้งสองข้าง
ล้อมเข้ามา

กลายเป็นขบวนรูปครึ่งวงกลมที่มีลูซิเฟอร์เป็นจุดศูนย์กลาง

ทั้งปวงต่างเฝ้ารอฟังวาทาผู้นำของพวกมันด้วยความสงบ

สามครั้งที่ลูซิเฟอร์พยายามจะอ้าปากกล่าววาทา

แต่ไม่ว่าลูซิเฟอร์ผู้ยิ่งใหญ่ทรงนาง—ผู้แสนซิงซังพฤติกรรมเช่นนี้—จะ
พยายามกลั่นแค้นไหน

สามคราที่หยาดน้ำตากลับหลังรินออกมาแทน

ในที่สุดลูซิเฟอร์ก็กลั่นสะอื้นเอ่ยวาทาออกมาได้

แม้ว่าเสียงที่ลอดออกมาจะแทรกผสมด้วยเสียงทอดถอนใจก็ตาม

“โอ เหล่าวิญญาณอมตะจำนวนมากมายเหลือคนนับ

โอ เหล่าเทวทูตที่นอกจากพระองค์ผู้ทรงฤทธานุภาพแล้วก็ไร้ผู้

ต่อต้าน

พวกเจ้าผู้ไม่เคยแสดงความมัวหมองในสงครามอันยากลำบากที่ผ่าน

มา

มาตราว่าผลลัพธ์ที่ตามมาจะช่างเลวร้าย

ดังที่ประจักษ์ชัดจากสถานที่แห่งนี้

และจากการเปลี่ยนแปลงอันน่าชิงชังเหลือจะกล่าวที่เกิดขึ้นกับพวก

เรา

แต่ใครที่ไหนกันจะสามารถเล็งเห็นหรือหยั่งรู้

ต่อให้อาศัยภูมิปัญญาทั้งปวงจากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ใครกัน

จะสามารถคาดเดา

ว่ากองกำลังแนวร่วมแห่งทวยเทพอันทรงฤทธิ์

ที่ยืนอยู่เบื้องหน้าข้าพเจ้าในขณะนี้

จะกลับถูกผู้อื่นพิชิตเอาชัยได้

ใครที่ไหนกันจะเชื่อได้ลง มาตราว่าเราเพียงพ่ายแพ้มาหมด ๆ

ว่ากองทัพอันยิ่งใหญ่เกรียงไกร ซึ่งสวรรค์ถึงกับกลายเป็นว่างเปล่า

เมื่อพวกเราถูกเนรเทศออกมา

กลับล้มเหลวที่จะป็นกลับขึ้นไปทวงคืนถิ่นที่อยู่ของพวกเราคืนมา

ปวงเทพแห่งสวรรค์ทุกชั้นฟ้าจึงเป็นพยาน

ว่าเคยหรือที่ข้าจะแนะนำทางเลือกอันชั่วลาดหลีกเลียงอันตราย

และที่พวกเราพ่ายแพ้ย่อยยับตกอับสู่สภาพน่าสิ้นหวังเช่นนี้ก็ไม่ใช่

เพราะข้า!

แต่เป็นเพราะพระองค์ผู้ปกครองในฐานะราชาแห่งสวรรค์

ผู้ทรงครองราชย์และบัลลังก์อย่างมั่นคงก็ได้ด้วยกิตติศัพท์จากกาล
เก่า

ความเห็นชอบหรือขนบธรรมเนียม

ผู้ทรงอวดโอ่ฐานันดรศักดิ์ของพระองค์อย่างผ่าเผย

แต่กลับซ่อนเงื่อนงำฤทธาณูภาพของพระองค์เอาไว้

เพราะการกระทำของพระองค์นี้แหละ พวกเราถึงถูกล่อใจให้ลุก
ขึ้นมาอกบฏและชักนำความตกล้ำมาสู่ตนเองเช่นนี้

จากนี้ไปเรารู้แล้วว่าพระองค์ทรงฤทธาณูภาพมากแค่ไหน และรู้ว่า
พวกเรามีอำนาจเพียงใด

เมื่อรู้เช่นนี้เราจะต้องไม่ช่วยๆให้พระองค์เริ่มสงครามครั้งใหม่

แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ต้องหวาดกลัวหากพระองค์จะเปิดสงครามขึ้น

อีก

หนทางที่ดีที่สุดสำหรับพวกเราคือปฏิบัติการในทางลับ โดยอาศัย
เล่ห์เหลี่ยมมกลโกง

เพื่อบรรลุเป้าหมายที่เราไม่อาจใช้กำลังแย่งมาได้

เพื่อที่เมื่อถึงเวลาพระองค์จะได้ทราบเอง

ว่าศัตรูที่พระองค์เอาชัยด้วยกำลังนั้นหาได้พ่ายแพ้สิ้นท่าไม่!

ระหว่างนี้พิภพใบใหม่กำลังจะถูกสร้างขึ้นจากความว่างเปล่า

ตามคำบอกเล่าที่เล่าลือกันในสวรรค์ว่าพระองค์ตั้งใจจะสร้างพิภพ
ใหม่ขึ้นในไม่ช้า

และบนพิภพแห่งนั้นพระองค์จะให้กำเนิดสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์ใหม่
ผู้ที่จะได้รับความรักและเชิดชูจากพระองค์ในระดับเดียวกับเหล่า
บุตรแห่งสวรรค์

และพิภพแห่งนั้นจึงควรจะเป็นที่แรกที่เราจะปรากฏตัวขึ้นอีกครั้ง
ต่อให้แก่เพื่อสอดแนมก็ตาม

เราจะผงาดขึ้นอีกครั้ง ถ้าไม่ใช่บนพิภพแห่งนั้นก็จะเป็นที่อื่น
เพราะไม่ว่าหลุมนรกหรือห้วงแห่งความมืดมนอนธการแห่งนี้
ต่างจะไม่มีวันกักขังเหล่าวิญญาณแห่งสวรรค์เอาไว้ได้!

แต่เราจะต้องใช้เวลาขบคิด

แผนการเหล่านี้อย่างละเอียดรอบคอบ

การยอมอยู่อย่างสันติคือความสิ้นหวัง

เพราะพวกเราคงไหนกันที่จะคิดยอมแพ้

ดังนั้นการทำสงคราม

จะสงครามอย่างเปิดเผยหรือลอบดำเนินในทางลับ

คือสิ่งที่พวกเราต้องร่วมกันตัดสินใจ!”

ซาตานกล่าวดังนั้น

และเป็นดังเครื่องยืนยันคำพูดของมัน ดาบเพลิงนับล้านเล่ม

ถูกชักจากฝักที่ต้นขาของเหล่าเซรุ่มผู้ทรงพลัง

แสงเพลิงที่ลุกโชนขึ้นอย่างกะทันหันสาดส่องนรกภูมิจนสว่างจ้า

ความเดือดดาลที่พวกมันมีต่อพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าช่างรุนแรงนัก

พวกมันใช้อาวุธในกำมือทุบเข้าใส่โลอันโตของพวกมัน ก่อให้เกิดเสียงดังสนั่นราวฉากสงคราม

พร้อมกับแผดเสียงโห่ร้องแสดงความกระด้างกระเดื่องต่อสวรรค์เบื้องบน

ไม่ไกลออกไปเท่าใดนักก็มีภูเขาลูกหนึ่งซึ่งพ่นเปลวไฟและควันเป็นสายจากยอดเขา

ขณะที่ส่วนอื่น ๆ ที่ต่ำลงมาปรากฏจุดแต้มเปล่งประกายเลื่อมพรายไม่ต้องสงสัยเลยว่าเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าข้างใต้ภูเขาลูกนั้นมีแร่โลหะอยู่

โดยก่อตัวขึ้นจากอิทธิพลของกำมะถัน⁷⁸

เทวทูตตกสวรรค์กลุ่มใหญ่เฮโลเข้าไปที่ภูเขาลูกนั้นอย่างรีบเร่ง เยี่ยงยามกองทหารช่างพร้อมพลั่วและอี่เต้อครบมือ

เคลื่อนกำลังนำหน้าทัพหลวงไปขุดสนามเพลาะหรือเชิงเทิน

แมมเมิน⁷⁹ คือหัวใจตัวนำทูตสวรรค์กลุ่มนี้

⁷⁸ ข้อนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดแก่นแท้สามประการ (Tria Prima หรือ Three Philosophical Principles) ของวิชาเล่นแร่แปรธาตุ อันเชื่อว่าแก่นแท้ทั้งสามประการ กล่าวคือ กำมะถัน ปรัตถ และเกลือ (Sulfur, Mercury and Salt) นั้นเป็นองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของสรรพสิ่ง และเมื่อกำมะถันทำปฏิกิริยากับปรอทก็จะให้กำเนิดโลหะชนิดต่าง ๆ ออกมา

⁷⁹ Mammon หรือมัมโมน ในภาษาฮีบรู คำ ๆ นี้แปลว่า 'เงิน' ในคัมภีร์พันธสัญญาใหม่ ชื่อแมมเมินถูกโยงเข้ากับตัวตนที่เป็นตัวแทนของเงินตรา ความมั่งคั่งและความโลภ พอถึงยุคกลางชื่อแมมเมินมักจะถูกยกให้เป็นตัวตนหนึ่งในเจ็ดเจ้าชายแห่งนรก (Seven Princes of Hell)

แมเมินเป็นผู้ที่มีจิตใจต่ำตมที่สุดแล้วในบรรดาเทวดาผู้ร่วงหล่นจากสวรรค์

เพราะแม้แต่ในสมัยที่มันยังอยู่บนสวรรค์ แมเมินก็คอยแต่จะมองและคิดลงสู่ทางต่ำอยู่รำไป

เฝ้าชื่นชมความมั่งคั่งของสวรรค์ที่แม่แต่ทางเดินยังปูดด้วยทองคำมากกว่าจะเงยหน้าดูสิ่งอันสูงส่งและศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่มีอยู่ทั่วไปบนสวรรค์

แมเมินตนนี้คือผู้แรก—และยังเป็นเยี่ยงอย่างให้มนุษย์เอาตาม—ที่ขุดค้นปล้นสะดมใต้ผิวโลก

ด้วยสองมืออันแสนอกตัญญูทะลวงควักปลิ้นไส้พระแม่ธรณีออกมาเพื่อความสิ่งล้ำค่าที่ควรซ่อนไว้จะดีกว่า

ในเวลาไม่นานฝูงเทวดาใต้การนำของมันก็ขุดทะลวงภูเขาภูกันนั้นกลายเป็นโพรงใหญ่

และลำเลียงสายแร่ทองคำที่ขุดพบออกมา

ท่านทั้งหลายอย่าได้ประหลาดใจไปเลยที่ทรัพย์ล้ำค่าเช่นนี้จะก่อกำเนิดขึ้นในนรก

เพราะใต้ผิวดินคือที่ที่เหมาะสมที่สุดแล้วสำหรับใช้กลบฝังสสารที่นำมาแต่ความหายนะเหล่านี้

และปล่อยให้พวกที่เคารพบูชาสิ่งอันไม่จริง

และชื่นชมเรื่องราวอันมหัศจรรย์ของหอคอยแห่งบาเบล

และผลงานสิ่งปลูกสร้างของเหล่าราชาแห่งเมมฟิส⁸⁰
ได้เรียนรู้เถิดว่าบรรดาอนุสาวรีย์แห่งชื่อเสียง
แลพลังอำนาจและความสามารถที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่พวกมันสร้างขึ้น
นั้นเทียบอะไรไม่ได้เลยกับสิ่งที่เหล่าทูตสวรรค์ผู้เลวทรามปลูกสร้าง
ขึ้นในเวลาแค่ชั่วโมงเดียว

สิ่งที่มนุษย์เดินดินไม่มีวันทำได้ต่อให้ใช้แรงงานจำนวนนับไม่ถ้วน
ทำงานกันอย่างไม่หยุดยั้งต่อเนื่องนานนับชั่วอายุคนก็ตาม
หลุมจำนวนมากถูกขุดขึ้นบนพื้นราบที่อยู่ไม่ไกลจากภูเขาภูนั้น
ธารพระเพลิงซึ่งขุดขยายจากทะเลสาบเพลิงไหลผ่านไปใต้หลุม
เหล่านั้น

เทวทูตชั่วร้ายกลุ่มที่สองผู้มีความสามารถอันน่าพิศวง
หันไปสกัดแร่ออกมาเป็นก้อน
จำแนกก้อนแร่ธาตุต่าง ๆ ออกจากกันและหลอมแยกธาตุทองคำ
ออกมา

ส่วนกลุ่มที่สาม—ซึ่งรวดเร็วไม่แพ้กัน—ก็เริ่มขุดลงไปใต้พื้นดิน
จนกลายเป็นแม่พิมพ์ขนาดมหึมาอันหนึ่ง ก่อนจะลำเลียงแร่ธาตุที่
หลอมละลายอยู่ในหลุมไฟ

ผ่านช่องทางอันลึกกลับเข้าไปเติมทุกซอกร่องของแม่พิมพ์จนเต็มปริ่ม
อย่างเวลาที่หีบลมของออร์แกนเป่าอากาศเพียงครั้งเดียว

⁸⁰ หมายถึงพีระมิดของเหล่าฟาโรห์

ก็สามารถเติมเต็มท่อออร์แกนหลายท่อได้พร้อมกัน
ในไม่ช้าก็ปรากฏสิ่งปลูกสร้างขนาดมหึมาผุดทะลุผิวดิน
ขึ้นมาตั้งตระหง่านราวพื้นดินเป่าให้มันพองตัวออกมา
พร้อมกับเสียงดนตรีอันไพเราะจากวงซิมโฟนีและเสียงร้องแว่ว
หวาน

ตึกหลังนั้นถูกสร้างขึ้นตามลักษณะมหาวิหาร ล้อมรอบด้วยเสา
พลาสเตอร์แบบโรมัน

และเสาดอริกแบบกรีกตั้งค้ำคานทองคำ

ไม่ขาดตกบกพร่องด้วยสิ่งประดับตกแต่งอย่างบัวเพดานหรือ
ลวดลายสลักตกแต่งคาน

เป็นรูปร่างประติมากรรมแบบลอยตัว ขณะที่หลังคาก็สลักลาย
ทองคำ

สิ่งปลูกสร้างหลังนี้ช่างเลิศหรือลึกลับ

จนแม้แต่บรรดาอารามและปราสาทราชวังอันงดงามทั้งหลายใน
บาบิลอนหรือไคโร

ที่สร้างขึ้นเพื่อสักการบูชาเบลัสหรือเซราฟิส หรือเป็นที่ประทับของ
ราชาของพวกเขา

เมื่อกาลสมัยที่อียิปต์และอัสซีเรียต่างยังเป็นอาณาจักรอันเกรียงไกร
ที่ข่มกันไม่ลงในด้านความมั่งคั่งและความฟุ่มเฟือย
ก็ยังไม่อาจเทียบเทียมได้

สิ่งปลูกสร้างหลังนั้นพองตัวใหญ่โต ตั้งตระหง่านสูงสง่าโอ่อ่าอย่าง
มั่นคง

และทันใดนั้นประตูเหลี่ยมทองสัมฤทธิ์ของตึกหลังนั้นก็เปิดออกกว้าง
เผยให้เห็นลานตึกอันกว้างขวางปูพื้นราบเรียบได้ระดับอยู่ภายใน
บนเพดานหลังคาโค้งเล่ห์กลอันแยบยลถูกนำมาใช้เพื่อแขวน
ตะเกียงที่ส่องแสงวิบวับราวดวงดาราเรียงรายเป็นทิวแถว
และกระถางคบเพลิงอันใช้น้ำมันและกำมะถันลุกโชติช่วงราว
แสงตะวัน

เหล่าเทวทูตตกสวรรคเฮโลกันเข้ามา สายตาตื่นตะลึงกวาดสำรวจ
รอบด้าน

บ้างเอ่ยปากชมเชยผลงานการสร้างสรรค์ บ้างสรรเสริญสถาปนิกผู้
ออกแบบสร้าง^{๘๑}

มันผู้เป็นเจ้าของผลงานสิ่งปลูกสร้างอันสูงส่งมากมายบนสรวง
สวรรค

อันเป็นที่พำนักอาศัยของเหล่าเทวทูตผู้ทรงศักดิ์

อันราชาสูงสุดแห่งสวรรคทรงยกขึ้นไว้ในฐานะเยี่ยงเจ้าฟ้า

และมอบอำนาจให้ปกครองคณะทูตสวรรคได้สังกัดแห่งตน

อีกทั้งนามของสถาปนิกผู้นี้ยังเป็นທີ່เลื่องลือและชื่นชมในหมู่ชาวกรีก

โบราณ

^{๘๑} สถาปนิกในที่นี้คือแมมเมิน

และในดินแดนแห่งอัซโซเนีย⁸² ผู้คนเรียกขานมันด้วยนามมัลซิ-
เปอร์⁸³

และไม่มีใครไม่รู้จักตำนานที่เล่าถึงการร่วงหล่นจากสวรรค์ของมัน⁸⁴
หลังถูกโจฟผู้ขุนเคื่องจับทุ่ม
ข้ามเชิงเทินแก้วคริสตัลแห่งสวรรค์
จากเข้าจรด پایที่มันยังคงร่วงหล่น
จาก پایจรดค้ำของวันหนึ่งกลางฤดูร้อน
กระทั่งยามตะวันชิงพลบ ร่างของมันที่ร่วงจากจุดจอมฟ้าราวดาว

ตก

จึงได้หล่นถึงพื้นเกาะเลนนอกลางทะเลเอีเจียน
นั่นคือสิ่งที่ตำนานเล่าขานอย่างผิด ๆ เกี่ยวกับการร่วงหล่นของมัน
เพราะแมเมินร่วงหล่นลงมาพร้อมกับเหล่าทูตสวรรค์หัวขบถผู้พ่าย
แพ้เนิ่นนานก่อนหน้านั้นนัก
ผลงานความสำเร็จอันมากมายที่มันเคยสร้างไว้บนสวรรค์

⁸² Ausonia ชื่อภาษากรีกโบราณที่ใช้เรียกดินแดนทางตอนใต้ของอิตาลีในสมัยปัจจุบัน

⁸³ อีกชื่อหนึ่งของเทพโรมัน วุลแคน (Vulcan) ซึ่งถือเป็นเทพเจ้าแห่งไฟ (รวมถึงภูเขาไฟและทะเลทราย) การแปรรูปโลหะ และการตีเหล็ก

⁸⁴ ในที่นี้ มิลตัน เชื่อมโยงแมเมินว่าเป็นตัวตนเดียวกับเทพเจ้ากรีกและโรมันโบราณอย่างอีพิสตุสหรือวุลแคน นี่ก็เพราะว่า มิลตันมองว่าตำนานเทพโบราณของกรีกและโรมันนั้นเป็นผลผลิตจากความผิดเพี้ยนของความจริงที่ถูกบอกเล่าในคัมภีร์ไบเบิลภายหลัง ดังนั้นแมเมินที่เป็นตัวตนที่เชื่อมโยงกับการหมกมุ่นกับความมั่งคั่งทางโลกจึงถูกเชื่อมโยงเข้ากับเรื่องราวของอีพิสตุสหรือวุลแคน เทพแห่งการหลอมเหล็ก (และดังนั้นจึงรวมถึงการแปรรูปโลหะมีค่าอย่างทองคำ) ที่ถูกขับไล่จากสวรรค์เช่นกัน

ไม่ว่าจะบรรดาสิ่งปลูกสร้างสูงสง่าโอ้อาหรือบรรดาสิ่งประดิษฐ์
ทั้งหลาย

ต่างไม่อาจช่วยให้มันรอดพ้นจากเทวทัณฑ์

ที่ให้มีนและพลพรรคต้องระเห็จไปสร้างสรรคผลงานต่อในนรก

ระหว่างนั้น—โดยคำสั่งจากจอมมาร—เหล่านายพิธีมีปีก

ก็กระจายกันออกไปป่าวประกาศด้วยพิธีการอันน่าสะพรึงและเสียง
แตรเลื่อนลั่น

ต่อเหล่าเทวทูตตกสวรรค์ว่าการชุมนุมจะเริ่มขึ้นในบัดดลที่แพนเด-
โมนีเยม

นครหลวงแห่งซาตานและเหล่าจ้าวนรก

และตั้งนั้นจึงขอสั่งให้เหล่าภูตนรกจากทุกกลุ่มกองกรม

ผู้ทรงยศศักดิ์ฐานะอันสมควรหรือผู้ที่ได้รับการเลือกสรรจงเข้าร่วม
การชุมนุมโดยพลัน

ในไม่ช้าเหล่าผู้ถูกเรียกก็เคลื่อนขบวนมาถึงพร้อมกับพลพรรคใต้
บัญชาอันบริบูรณ์

เปียดเสียดยัดเยียดอยู่เต็มทุกช่องทางเข้าออก

ทุกประตูและปากทางเข้า

แต่ที่เนืองแน่นมากที่สุดคือห้องโถงขนาดมหึมา

ซึ่งมีพวกมันชุมนุมกันอยู่อย่างแออัดจนดูราวห้องทุ่งกว้างที่มีเต็นท์
กางอยู่เต็มทุ่ง

อันเหล่าอัศวินผู้กล้าเคยชักม้ามาพร้อมอาวุธครบมือควบผ่านไป

พลางร้องตะโกนท้าทายขุนทหารนอกรีตของสุลต่าน⁸⁵

ให้มาดวลดาบหรือประลองทวนบนหลังม้าจนกว่าจะตายกันไปข้าง
ซึ่งมีเหล่าปีศาจมาชุมนุมกันอยู่อย่างแน่นขนัดทั้งบนพื้นและกลาง

อากาศ

ส่งเสียงดังหึ่ง ๆ อึงอลจากปีกที่โบกกระพือของพวกมัน

ราวฝูงผึ้งรุ่มนุ่มในช่วงฤดูใบไม้ผลิ ยามที่ดวงอาทิตย์โคจรผ่านกลุ่ม

ดาวว้าว

ที่พรั่งพรูกรูกริวจากรังเป็นกลุ่มก้อน บินโฉบวัดเวียนรุ่มนวย

กระจายตอมตอมดมน้ำค้างสดใหม่และดอกไม้สดใส

หรือเกาะกลุ่มกันอยู่บนแผ่นไม้กระดานเรียบเนียน

ซึ่งผ่านการขัดถูด้วยขี้ผึ้งน้ำมันหอมมาหมาด ๆ

อันเป็นดังชายขอบป้อมปราการที่สร้างจากเส้นฟางของพวกมัน

พลางบอกเล่าและปรึกษากันเกี่ยวกับกิจธุระทั้งหลายของรัง

และนั่นคือลักษณะว่าในห้องโถงมีผู้มาร่วมชุมนุมอยู่แน่นขนัดแค่

ไหน

⁸⁵ ในที่นี้สื่อถึงภาพของอัศวินชาวคริสเตียนผู้กล้าที่ขี่ม้าทะลวงเข้าไปกลางค่ายศัตรู ตะโกนท้าทายพวกนอกรีต (ผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์) ให้มาดวลกัน และแม้ว่าห้องโถงในวังแพนเดโมเนียมของซาตานจะใหญ่โตมโหฬาร (ราวทุ่งหญ้า) แต่ปริมาณของภูตตนรอกที่เข้าร่วมการชุมนุมก็ยิ่งทำให้สถานที่กว้างขวางถึงเพียงนั้นกลายเป็นคับแคบได้

จนกระทั่งพวกมันได้รับสัญญาณคำสั่ง สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาช่าง
อัศจรรย์นัก!

เหล่าปีศาจจำนวนมากมายับไม่ถ้วนที่ตอนแรกมีร่างกายใหญ่โต
กว่าพวกยักษ์

บัดนี้กลับหดเล็กกว่าคนแคระร่างเตี้ยแกร็นที่สุด

จนพวกมันสามารถเข้าไปอยู่ในห้องโถงอันมีขนาดจำกัดได้ทั้งหมด

ร่างเหลือเล็กราวชาวเผ่าพิกมีที่อาศัยอยู่ในดินแดนอันอยู่เลย
เทือกเขาอินเดียนออกไป

หรือพวกภูตเอลฟ์

ยามพวกมันจัดงานรื่นเริงอยู่แถวชายป่าหรือบ่อน้ำพุตอนเที่ยงคืน

ใต้แสงสุกสว่างของดวงจันทร์ที่โคจรเคลื่อนคล้อยลงใกล้โลก

เพื่อคอยกำกับเป็นประธานงานพิธี

ที่ชาวชนบทผู้เดินทางผ่านไปแถบนั้นได้พบเห็นหรือคิดว่าตนเห็น

ภาพของพวกภูตที่เปลือยเปลือยอยู่กับการร้องเล่นเต้นระบำ

และได้ยินเสียงเพลงอันร่าเริงชวนใจ

ซึ่งทั้งปลุกเร้าความรู้สึกสนุกสนานและความหวาดหวั่นขึ้นในดวงใจ
คนผู้นั้นพร้อม ๆ กัน!

และนั่นคือลักษณะที่ภูตนรกหดร่างกายหิวมาของมัน

ลงกลายเป็นเล็กกระจิวพลิวจนมีพื้นที่เหลือเพื่อให้พวกมันทุกตนเข้าสู่
ตู้ที่ขุมนุ่ม

ถึงอย่างนั้นแล้วในห้องโถงของวังแห่งชาตาก็ยังเต็มไปด้วยภูตนรก
จำนวนนับอนันต์อยู่ดี

แต่ลึกเข้าไปในวังชั้นใน ผู้เข้าร่วมชุมนุมยังคงขนาดร่างกายใหญ่
ยักษ์ตามเดิม

พวกมันเหล่านี้คือขุนมาร เหล่าเทวทูตชั้นเสราฟิมและเชรูบผู้ร่วง
หล่น

ซึ่งเข้าร่วมการประชุมลับแยกต่างหาก

เหล่าเทวทูตตกสวรรค์นับพันบัดนี้นั่งอยู่บนแท่นทองคำ

อันตั้งเรียงรายสม่ำเสมอเต็มพื้นที่ห้องประชุม

หลังจากสงบนิ่งครู่หนึ่งระหว่างนายพิธีอ่านหมายเรียกประชุม

การปรึกษาหารือครั้งใหญ่ก็เริ่มต้นขึ้น

เล่มที่สอง ใจความ

การประชุมเริ่มขึ้น ชาตานถามความเห็นผู้เข้าร่วมประชุมว่า พวกเขาควรจะเสี่ยงเริ่มสงครามครั้งใหม่เพื่อทวงสวรรค์กลับมาเป็นของพวกเขาอีกครั้งหรือไม่ เหล่าเทวดาตกสวรรค์ผู้เข้าร่วมประชุมบางตนสนับสนุน ในขณะที่บางตนก็คัดค้าน ที่ประชุมได้ข้อสรุปว่าจะเลือกทางเลือกที่สามอันชาตานเคยกล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่าควรจะออกไปค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำทำนาย หรือความเชื่อโบราณที่เล่าลือกันในสวรรค์เกี่ยวกับพิภพอีกแห่งหนึ่ง และสิ่งมีชีวิตอีกชนิดหนึ่งซึ่งมีศักดิ์ฐานะเทียบเท่าหรือไม่ได้ย่อหย่อนไปกว่าเทวทูตเท่าใดนัก ซึ่งพระเจ้ากำลังจะสร้างขึ้น เหล่าผู้เข้าร่วมประชุมกังขาว่าควรจะส่งใครไปทำภารกิจการค้นหาอันยากลำบากนี้ ชาตานผู้นำของพวกเขาหันอาสาออกเดินทางตามหาพิภพใหม่และสิ่งมีชีวิตใหม่ที่ว่าแต่เพียงลำพัง และจึงได้รับเสียงปรบมือสรรเสริญอย่างล้นหลาม จากนั้นพวกเขาก็เลิกประชุม เทวทูตตกสวรรค์ทั้งหลายแยกย้ายกันออกไปทำงานต่าง ๆ หรือหาความสำราญนานาตามแต่ความโน้มเอียงของพวกเขาแต่ละตนเพื่อฆ่าเวลารอจนกว่าชาตานจะกลับมา ชาตานออกเดินทางไปสู่ประตูนรก แต่เมื่อไปถึงก็พบว่าประตูถูกปิดลงกลอนเอาไว้อย่างแน่นหนา ชาตานได้พบกับยามเฝ้าประตูนรกและหลังจากสนทนากันอยู่เป็นนานสองนาน ยามเฝ้า

ประตูก็ยอมเปิดประตูรกให้ซาตาน เมื่อผ่านออกไปจากประตูรก ซาตานก็พบว่าตัวเองอยู่ที่ชายขอบมหาห้วงลึกที่คั่นรกและสวรรค์ออกจากกัน ซาตานเดินทางข้ามมหาห้วงลึกที่ว่าด้วยความยากลำบากยิ่ง ภายใต้การชี้ทางของเคออส—ผู้ปกครองมหาห้วงลึก—ซาตานเดินทางมุ่งหน้าสู่พิภพแห่งใหม่ที่เขากำลังแสวงหา

บนราชบัลลังก์สูงสง่าโอ้อ่า

เลิศล้ำทรูทรูยิ่งกว่าบัลลังก์ของราชาแห่งออร์มุสและอินด์⁸⁶

หรือปราสาทราชวังของอาณาจักรทางตะวันออกทั้งหลาย

ซึ่งผืนแผ่นดินอันบริบูรณ์ปรนเปรอราชาผู้ป่าเถื่อนด้วยไข่มุกและ

ทองคำ

คือที่นั่งของซาตานผู้นั่งหน้าบาน

ด้วยวิโรกรรมโหดชั่วโหดเด่นเหนือใครยกให้มันมีฐานะเหนือผู้อื่น

ทั้งหลาย

และจากจุดต่ำสุดใต้ความสิ้นหวัง มันจึงถูกยกขึ้นสู่ที่สูงกว่าที่มันเคย

คิดหวังเอาไว้

⁸⁶ Ormus (ออร์มุส) : ราชอาณาจักรออร์มุส (Kingdom of Ormus) อาณาจักรโบราณซึ่งดำรงอยู่ในช่วงระหว่างศตวรรษที่ 11 ถึงปี ค.ศ. 1622 ตั้งอยู่ทางปากตะวันออกของอ่าวเปอร์เซีย มีชื่อเสียงด้านความมั่งคั่งและทรูทรูอย่างหาอาณาจักรใดเทียบได้ จนถึงขั้นเกิดเป็นคำกล่าวในหมู่นักอาหรับว่า “หากโลกนี้เป็นดั่งแหวนทองคำสว่างแล้วไซ้ ออร์มุสก็คืออัญมณีหัวแหวน” // Ind (อินดี) ในที่นี้ย่อมาจากอินเดีย ซึ่งเป็นอาณาจักรโบราณที่ได้ชื่อว่าร่ำรวยไม่น้อยเช่นกัน โดยเฉพาะจากสินค้าส่งออกสำคัญอย่างเครื่องเทศ

แต่ถึงอย่างนั้นชาตาก็ยังไฝ่ฝันถึงเป้าหมายที่สูงกว่านี้
ด้วยความโลภอันถมไม่เต็ม มันมุ่งทำสงครามอันสูญเปล่ากับสวรรค์
ต่อไป

ไม่ได้เรียนรู้บทเรียนใด ๆ เลยจากความพ่ายแพ้ที่ผ่านมา
ความหยิ่งจองหองยังคงบังตาให้มันเฝ้าฝันถึงเป้าหมายที่สูงเกินเอื้อม
ไม่เลิก

“เหล่าอหิเทพและขัตติยเทพ เทวทูตแห่งสวรรค์ทั้งหลาย
เพราะต่อให้ต้องตรอมตรมจากความพ่ายแพ้และการร่วงหล่น
ก็ไม่มีหวังสักใดจะสามารถจงจำพวกเราเหล่าอมตะชนผู้ทรงฤทธา-
นุภาพได้

ตั้งนั้นข้าจึงไม่ยอมแพ้ ยังไม่ตัดใจจากสวรรค์
จากการร่วงหล่นครั้งนี้
พลังอำนาจของพวกเราทูตสวรรค์มีแต่จะเพิ่มพูน
สิริของพวกเรามีแต่จะยิ่งรุ่งโรจน์ทรงพลังยิ่งกว่า หากพวกเราไม่เคย
ได้ร่วงหล่นมากนัก

อีกทั้งจากนี้ไป พวกเราก็ไม่ต้องหวาดกลัวว่าจะต้องเผชิญชะตา
กรรมเช่นนี้อีกเป็นครั้งที่สอง

ที่ข้ากลายเป็นผู้นำของพวกเจ้านั้นแรกเริ่มเดิมที
ก็ด้วยศักดิ์และสิทธิ ด้วยกฏมณเฑียรบาลแห่งสวรรค์
และต่อมาก็ด้วยการให้ความยอมรับโดยสมัครใจของพวกเจ้า

และด้วยคุณงามความดีทั้งหลายที่ข้าส่งสมมา
ไม่ว่าจะในด้านยุทธศาสตร์หรือยุทธการ
แม้ว่าศึกครั้งนี้เราจะเป็นฝ่ายพราชัยและร่วงหล่น
แต่มันก็ให้ออกาสเข้าได้มาซึ่งบัลลังก์อันมั่นคง
อันพวกเจ้าเห็นชอบยกให้ข้าอย่างไร้ความริษยา
หากเป็นบนสวรรค์ชั้นฟ้า
อันฐานะสูงต่ำมาจากยศศักดิ์แต่กำเนิด
อาจกระตุ้นความริษยาจากผู้ที่ย่ำต่ำต่อยกกว่าตนได้
แต่ใครกันจะนึกริษยาผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงที่สุดในนรก
ซึ่งโดยตำแหน่งทำให้ตนตกเป็นเป้าเพลิงพิโรธของพระเจ้าโดยตรง
กลายเป็นตั้งเครื่องกำบังพวกเจ้าจากสายฟ้าฟาดของพระองค์
และต้องทนทุกข์กับความทรमानไร้ที่สิ้นสุดมากกว่าผู้ใด
ในสถานที่อันไม่มีอะไรดี ๆ คุ่มความพยายามที่จะได้มา
ย่อมไม่บังเกิดการดิ้นรนแย่งชิงจากความขัดแย้ง
เพราะไม่ต้องสงสัยว่าคงไม่มีใครหวังแย่งตำแหน่งที่สูงกว่าเดิมใน

นรก

คงไม่มีใครที่รู้จักรสชาติความทรमानที่พวกเราต้องเผชิญ
จะบังเกิดจิตหะเยอหะยานอยากได้ความทรमानมากกว่าเดิม
ด้วยข้อได้เปรียบที่ว่านี้ พวกเราจึงบรรลู่ซึ่งความเป็นน้ำหนึ่งใจ
เดียวกันอันแน่นแฟ้น

ความศรัทธาอันแน่วแน่ และความตกลงร่วมกันอันมั่นคง
อย่างที่ไม่มีการบรรลุได้บนสรวงสวรรค์

บัดนี้พวกเราจักร่วมกันทวงคืนมรดกโดยสิทธิแต่โบราณของพวกเรา
และมั่นใจได้เลยว่าสิ่งที่เราจะได้มาด้วยกำลังของตัวเอง
ย่อมมีค่ามากกว่าการรอให้สวรรค์เป็นฝ่ายหยิบยื่นให้พวกเรา
แต่ตอนนี้เราต้องร่วมกันปรึกษาหารือ

ว่าระหว่างการทำสงครามอย่างเปิดเผยกับการลอบดำเนินแผนการ
อย่างไรกัน

ร่วมกันหาคำตอบว่าทางใดจะเป็นหนทางที่ดีที่สุด
หากผู้ใดมีคำแนะนำอย่างไรจงกล่าวออกมา”

ซาตานนั่งลงเมื่อกล่าวจบ

จากนั้นโมลอค—อดีตเทวทูตผู้ทรงศักดิ์—ก็ลุกขึ้นมา

ในระหว่างศึกชิงอาณาจักรแห่งสวรรค์ มันคือนักรบที่กล้าแกร่งและ
บ้าระห่ำที่สุด

บัดนี้ความสิ้นหวังทำให้มันยิ่งบ้าคลั่งกว่าเดิม

มันเคยทะเยอทะยานที่จะได้รับการยกย่องในฐานะผู้ทรงพลัง
เทียบเท่าพระผู้ทรงเป็นนิรันดร์

มันคิดว่าถ้ามันไม่สามารถไปถึงขั้นนั้นได้ก็อย่ามีชีวิตอยู่ต่อไปเสีย
ดีกว่า

และเพราะมันไม่ใส่ใจไยดีกับความเป็นความตายของตัวเอง มันจึง
ไม่หวาดกลัวสิ่งใดทั้งสิ้น

ไม่ว่าจะพระเจ้า หรือขุมนรก หรือชะตากรรมที่เลวร้ายกว่าตอนนี้
มันไม่ใส่ใจเก็บมาคิดทั้งสิ้น และนี่คือคำที่มันกล่าวต่อที่ประชุม:

“ข้อเสนอของข้าคือการทำสงครามอย่างเปิดเผย

ไฉ่เรื่องการใช้เล่ห์เพทุบายนั้นไม่ใช่และไม่เคยเป็นจุดแข็งของข้า

ปล่อยให้ผู้อื่นที่จำต้องอาศัยเล่ห์กลทำมารยาของพวกเขาไปเถอะ
เมื่อถึงคราวจำเป็น

แต่ไม่ใช่ตอนนี้

เพราะว่าในระหว่างที่เราสุขหัวปรึกษากันอยู่นี้

ระหว่างนั้นเราจะปล่อยให้พวกเขาที่เหลือข้างนอก นักรบอาวุธครบ
มีอนับล้านล้าน

ที่กำลังรอสัญญาณการบุกทะลวงกลับคืนสู่สวรรค์

ได้แต่นั่ง ๆ นอน ๆ รอในฐานะผู้ลี้ภัยจากสวรรค์

ได้แต่ต้องยอมรับว่าตอนนี้ถิ่นที่อยู่ของพวกเขาเป็นไอ้ช่องดำมืดแห่ง
ความอับอายแห่งนี้

คือคุกที่ถูกสร้างไว้ให้พวกมันโดยทรรราชแห่งสวรรค์

ผู้ยังครองอำนาจอยู่ได้เพราะความซึกซัยืดยาดของพวกเขาอย่างนั้น

หรือ

ข้าไม่เอาหรือแบบนั้น

ข้าว่าพวกเราควรจะคว่ำไพนรกลงมาเป็นอาวุธ
บุกทะลวงไปให้ทะลุจนถึงปรากฏการสูงแห่งสวรรค์
เปลี่ยนเครื่องมือที่พระองค์นำมาใช้ทรมานพวกเราให้กลายเป็น
อาวุธอันชั่วร้ายเพื่อต่อต้านพระองค์

ให้พระกรรมของพระองค์ได้สดับว่าเสียงอสนิบาตฟาดเปรี้ยงของ
พระองค์ถูกลบ

ด้วยเสียงอันกึกก้องเกรี้ยวกราดของสายฟ้าแห่งนรก

ให้พระเนตรของพระองค์ได้เห็นสายฟ้าของพระองค์ถูกตอบโต้ด้วย
เพลิงกาฬอันน่าสยดสยอง

ที่กระหน่ำซัดใส่เทวทูตของพระองค์ด้วยความรุนแรงเทียบเท่ากัน

ให้พระที่นั่งของพระองค์ได้สัมผัสกับพื้นบัลลังก์ที่อาบชุ่มด้วย
กำมะถันและจุดด้วยไฟจากนรก

ให้ได้ทรงสัมผัสสรสชาติเครื่องทรมานที่พระองค์ประดิษฐ์ขึ้นมาเสีย
บ้าง

แต่บางที่เส้นทางนี้อาจจะสูงชันและยากลำบากเกินไป

ไหนจะต้องเผชิญหน้ากับศัตรูที่แกร่งกล้ากว่าที่ปลายทาง

นอกจากพวกเจ้าคนไหนยังง่วงซึ่มไม่สร้างจากที่นอนแช่อยู่กลาง
ทะเลสาบแห่งความหลงลืม

ใครก็ตามที่คิดเช่นนั้นจงตระหนกเอาไว้เถิด

ว่าการสยายปีกโฉบบินขึ้นสู่ที่สูงนั้นเป็นเรื่องธรรมดาของพวกเราผู้มี
ถิ่นกำเนิดบนสวรรค์อันสูงส่ง

ส่วนการตกต่ำและร่วงหล่นนั้นเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับธรรมชาติของ
พวกเรา

พวกเจ้าทำได้หรือไม่ว่าเมื่อไม่นานมานี้เอง

ในระหว่างที่ทัพศัตรูไล่ติดตามตีกองหลังของทัพเราแตกพ่ายอย่างไร
ปรานี

ตามต่อตีไล่ล่าพวกเรามาตลอดทางกลางมหาห้วงลึก

ทำได้หรือไม่ว่ามันเป็นการยากแค่ไหนกว่าพวกเราจะดิ้นรนหลบหนี
ลงมาต่ำถึงเพียงนี้

และเพราะอย่างนั้นการบินกลับขึ้นไปย่อมเป็นเรื่องง่ายกว่ามาก

แต่พวกเจ้ากลับหวาดกลัวไม่กล้าทำเช่นนั้น

ด้วยหวาดหวั่นว่าการกระทำของตนาอาจจะเป็นการยั่วโยโสของ
พระเจ้า

และกลัวว่าด้วยความพิโรธ พระองค์อาจจะคิดหาวิธีที่เลวร้ายกว่านี้
มาทำลายพวกเรา

อย่างกับว่าจะมีพวกเราชาวนรกคนไหนกลัวการถูกทำลายมากกว่า
การต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้:

จะมีอะไรเลวร้ายไปกว่าการต้องใช้ชีวิตอยู่ในนรก

การถูกขับไล่ออกจากสวรรค์อันแสนสุขสันต์